

Informacija o poslovnem uspehu v prvem polletju

1. Izpolnitev proizvodnega in prodajnega načrta

Samoupravni organi so doseganje proizvodnega in prodajnega načrta obravnavali vsak mesec in ob koncu polletja, zato ga ne bi ponovno obravnavali po temeljnih organizacijah.

za 4% dohodka za razdelitev in 8% čistega dohodka za razdelitev.

— Med TOZD sta samo orodjarna in vzdrževanje razporejala dohodek in čisti dohodek do sklada skupne porabe, verigarna

a) Načrt proizvodnje (v del. organizaciji)

— dosežen po količini (polletno)	101 %
— dosežen po vrednosti (polletno)	109 %

b) Načrt prodaje (v del. organizaciji)

— dosežen po količini (polletno)	99,2 %
— dosežen po vrednosti (polletno)	95,5 %

Pri doseganju načrta proizvodnje ugotavljamo disproporcijo za 8%, ki verjetno izhaja iz previsoko postavljenih planskih cen za nekatere proizvode, oziroma iz proizvodnje v drugem asortimentu kot je bila planirana.

Načrt prodaje izdelkov je za 1,8% slabše dosežen kot proizvodnja, od tega pa je finančno doseganje še 3,7% slabše. Kaže da smo prodajali več izdelkov z nižjo stopnjo predelave (vlečna žica).

Na izpolnjevanje obeh načrtov je vplivalo predvsem: pomanjkanje ali nepravčasna preskrba s surovinami, predvsem s strani domačih železarn — uvoz surovin je bil minimalen — pomanjkanje orodja ter občasno pomanjkanje naročil za nekatere izdelke (sidrne verige, krovne vijake, itd.). Nekatera strojna oprema ni bila tako intenzivno izkoriščena kot v preteklosti. Delo v 3. izmeni smo v znatni meri zmanjševali. Zaradi manjše prodaje, oziroma sezonske proizvodnje (snežne verige, rudniški transporterji), so se zaloge gotovih izdelkov povečale, kar občasno negativno vpliva na

in industrijska oprema pa nima zadosti čistega dohodka za delitev do sklada skupne porabe.

— TOZD, ki so premalo dosegli dohodka za zagotavljanje sredstev samoupravnim interesnim skupnostim in za lastno potrebo in imajo zaradi tega »izgubo« so:

TOZD	din
— Vijakarna	93.352,48
TOZD 30	
— Sidrne verige	205.329,69
TOZD 40	
— Kovačnica	117.498,27
Delovna organizacija	416.180,44

Po zakonu o sanaciji (Ur. l. SFRJ, št. 58/76, čl. 32) bi morali sklepati o programu ukrepov za odpravo vzrokov, zaradi katerih so izgube (ki pa so minimalne) nastale, oziroma zaradi katerih niso krile v celoti dohodkov.

2. Izpolnitev načrta prihodkov, odhodkov, ustvarjenega dohodka in čistega dohodka

	Doseganje letnega načrta			
	prihodkov %	odhodkov %	dohod. na razdelitev %	čistega dohodka %
TOZD 10 — Vijakarna	38	39	35	33
TOZD 20 — Verigarna	38	34	55	52
TOZD 30 — Sidrne verige	47	46	55	46
TOZD 40 — Kovačnica	45	48	34	31
TOZD 50 — Orodjarna	66	61	72	63
TOZD 60 — Vzdrževanje	58	50	65	59
TOZD 70 — Industr. oprema	41	34	53	48
— skup. sl. splošno	71	111	55	57
— okrepčevalnica	52	53	48	50
— počitniški dom	68	27	40	28
Delovna organizacija	48	47	48	46

doseganje prihodkov in s tem tudi dohodka.

— Prihodke smo ugotavljali, po plačani realizaciji z uporabo korektur za blago na poti, kar je zakonsko predpisano.

— Delovna organizacija ni polletnega načrta prihodkov dosegla za 4%, za 6% odhodkov,

Glede na to, da so tudi te temeljne organizacije združenega dela formirale nadminimalno amortizacijo v višini nad 100% v odnosu na minimalno, smo sporočili SDK, da smatramo predlaganje uradnih sanacijskih programov kot nepotrebno. Bilo bi pa priporočljivo, če bi temeljne organizacije same kritično

pregledale svoje poslovanje in sprejemale interne sanacijske programe. Zagotavljati moramo namreč celotne samoupravno sprejete obveznosti in obveznosti po zakonih. Poleg tega zagotavljamo celotno delitev čistega dohodka, tako za posojilo nerazvitim, skupne rezerve, lastni rezervni fond in sklad skupne uporabe v višini kot ga vsako leto potrebujemo in to: ca. 6 do 7 milijonov din, dodatno pa še za pokrivanje topllega

	din
TOZD 10 — Vijakarna	359.433
TOZD 20 — Verigarna	2.697.785
TOZD 30 — Sidrne verige	808.214
TOZD 40 — Kovačnica	779.732
TOZD 50 — Orodjarna	247.809
TOZD 60 — Vzdrževanje	983.495
TOZD 70 — Industrijska oprema	ne sodeluje v sistemu
Delovna organizacija	5.157.597

stroškov v zalogah (povprečno 31,5%) nedovršene, polizdelkov Stroške smo po posameznih pozicijah različno dosegali, naj-

obroka 2,5 milijona din, tj. skupno 8,5 do 9,5 milijona din. Po zakonu o združenem delu se pokriva prispevek temeljne organizacije k ceni topllega obroka iz sklada skupne porabe.

Formiranje prihodka, razhodki, dohodek, čisti dohodek in njegova delitev za I. polletje je že prilagojena zakonu o združenem delu z naslednjimi izjemami:

— nadminimalna amortizacija in stroški skupnih služb obstajata in se priznavajo kot materialni stroški, dokler ne bodo usklajeni samoupravni akti z zakonom o združenem delu;

— pokrivanje topllega obroka po sindikalni listi gre začasno v breme drugih osebnih dohodkov, po usklajenih aktih pa v breme sklada skupne porabe. Obrazec »Davek iz dohodka« pa smo postavljali po predpisih, kot da so samoupravni akti že usklajeni.

Poslovni rezultat je sicer ugoden, vendar pa prenizek, da bi zagotavljal normalno delitev dohodka in čistega dohodka v okviru delovne organizacije.

Zaradi večjih zalog in osvojenega sistema pokrivanja fiksnih

in gotovih izdelkov je bil del dohodka TOZD porabljen za pokrivanje:

Pokrivanje fiksnih stroškov v zalogah je skoraj enako prvemu tromesečju. Z odprodajo zalog gotovih izdelkov bo dosežen

bolj so prekoračeni stroški, kjer so najvišje podražitev.

3. Izpolnitev načrta stroškov

	Doseganje %
a) Načrt stroškov TOZD	
TOZD 10 — Vijakarna	46
TOZD 20 — Verigarna	49
TOZD 30 — Sidrne verige	51
TOZD 40 — Kovačnica	58
TOZD 50 — Orodjarna	61
TOZD 60 — Vzdrževanje	50
TOZD 70 — Industrijska oprema	42
— okrepčevalnica	50
— počitniški dom	31

dopolnilni dohodek. Amortizacija je dosežena 50%.

Načrti in izpolnitev stroškov TOZD nosijo tudi delež skupnih služb in se na nivoju delovne organizacije ne seštevajo.

b) Načrt stroškov skupnih služb
Doseganje 50%

Stroške za dnevnice za potovanja, reklamo in reprezentanco nismo prekoračevali.

Osebnih dohodkov so bili prekoračeni za 4%, za 5% pa drugi OD. Materialni stroški in pogodbene obveznosti pa niso bile dosežene.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Proizvodnja v poletnih mesecih

4. Izpolnitev načrta bilance obratnih sredstev v aktivih (vezava)

— vezava materiala proti planu dosežena	65 %
— vezava nedovršene proti planu dosežena	161 %
— vezava polizdelkov proti planu dosežena	124 %
— vezava gotovih izdelkov proti planu dosežena	129 %
— vezava terjatev do kupcev proti planu dosežena	78 %
— vezava terjatve do int. kup. (TOZD)	278 %
— vezava denarnih sredstev	138 %
— vezava skupna vezava dosežena	123 %

Vezava povečana v vseh postavkah, razen pri materialu (pomanjkanje surovin).

5. Izpolnitev načrta virov finansiranja obratnih sredstev

Viri obratnih sredstev so se različno gibali.

Zmanjšali so se:

- poslovni sklad za obratna sredstva;
- srednjeročna obratna sredstva;
- občasna obratna sredstva;
- nezagotovljena obratna sredstva;

Povečali so se pa:

- stalna obratna sredstva;
- dobavitelji interni (obveze do drugih TOZD).

Skupno angažirana obratna sredstva so se skupaj z nezagotovljenimi povečala za 23 %.

Glede na visoko likvidnost in ne najboljše izpolnjevanje gospodarskega načrta proizvodnje in realizacije, so viri sredstev zadostovali.

Zagotavljanje stalnih obratnih sredstev (obrazec TOS)

Po samoupravnem sporazumu o združevanju TOZD v delovno organizacijo združujemo sredstva za pokrivanje zalog R3 (material), zato sestavljamo obrazec TOS skupno za delovno organizacijo.

Obrazec ob polletju za SDK ni obzeten, pač pa ga bodo zahtevale banke, ki našo delovno organizacijo financirajo.

Zbirni obrazec brez zmanjšanja po 8. členu zakona je pozitiven za 681.220 din, kar je minimalno.

Investicijska sredstva se na odprtih depozitih in avansih počasi porabljajo, sicer bi bil rezultat drugačen.

6. Izpolnitev načrta delovne sile

	Plan		Indeks I.—IV. 1977 %
	Plan	Izvršitev	
TOZD 10 — Vijakarna	210	198	94,30
TOZD 20 — Verigarna	229	226	98,70
TOZD 30 — Sidrne verige	125	119	95,20
TOZD 40 — Kovačnica	145	144	99,30
TOZD 50 — Orodjarna	75	69	92,00
TOZD 60 — Vzdrževanje	150	139	92,65
TOZD 70 — Indust. oprema	113	91	80,55
DS 90 — Skupne službe	280	289	103,20
SKUPAJ	1.327	1.275	96,05

Načrt delovne sile ni izpolnjen po vseh TOZD, razen v skupnih službah in še ta s prenosom služb Industrijske opreme v skupne službe.

7. Izpolnitev samoupravnega sporazuma o oblikovanju obsega osebnih dohodkov po merilih črne in barvne metalurgije v obdobju januar—junij 1977:

	din
1. Normalni osebni dohodki	50.799.172
2. Osebni dohodki v začetnih zalogah (samo TOZD industrijska oprema)	1.406.315
A. Normalni OD z upoštevanjem zalog	52.205.487
B. Razporejeni osebni dohodki	53.116.598
C. Razlika — preseganje normalnih OD	911.111 1,75 %

Normalne osebne dohodke bi sicer lahko presegali do 5 % pri izjemno dobrem poslovnem uspehu, vendar glede na poslovni uspeh nekaterih TOZD nismo upravičeni presegati normalnih osebnih dohodkov, zlasti še, ker nismo oblikovali celotne delitve dohodka v TOZD s slabšim poslovnim uspehom.

Prav tako ni primerno, da bi s povprečnimi osebnimi dohodki dosegli raven Železarne Jesenice ali celo Ravne ob pomanjkanju investicijskih sredstev.

Razporejanje osebnih dohodkov je bilo v celoti v mejah spoznanja, le enkratno izplačilo v aprilu po 1.000 din neto je povzročilo preseganje.

8. Izpolnitev načrta enot družbenega standarda

a) Okrepčevalnica Izdanih obrokov 111.117

V okrepčevalnici se je znatno znižalo število zaposlenih, kosila pripravljala 1 kuharica (prej 2), zato je razmejitev stroškov med toplim obrokom in kosilom — razen direktnih — izdelana na predpostavki, da se na kosila prenaša 10 % splošnih stroškov in OD.

Topli obrok	din
— lastna cena znaša	13,31
dosežena realizacija na obrok	3,55
negativna razlika na obrok	9,76
negativna razlika pri pokrivanju	1.101.791,97

Pokrivanje negativne razlike je še vedno v okviru sindikalne liste (9,76 × 22 = 215 na delavca).

Kosila	din
Izdanih obrokov	
— lastna cena	21,17
— dosežena realizacija	19,07
— negativna razlika na obrok	2,10
— se ne pokriva po sindikalni listi	17.738,80

Ob koncu septembra so nam znani poslovni rezultati za osem-mesečno obdobje letošnjega leta. Ker v avgustu nismo izdali časopisa, si oglejmo proizvodne rezultate v juliju in avgustu. To je bil čas dopustov, kar je nedvomno vplivalo na manjšo proizvodnjo. V juliju je bil plan proizvodnje izpolnjen takole (indeksi glede na plan):

TOZD	Količ.	Vredn.
VIJAKARNA	83	86
VERIGARNA	69	79
SIDRNE VERIGE	73	65
KOVAČNICA	96	134
ORODJARNA		102
VZDRŽEVANJE		125
INDUSTR. OPREMA		79
SKUPAJ	76	85

Najuspešneje je izpolnila plan TOZD Kovačnica, saj je dosegla količinski plan 96 % in vrednostnega preseгла 134 %. Tudi TOZD Vzdrževanje je plan preseglala za 25 %, TOZD Orodjarna pa za 2 %. V juliju je bilo problematično pomanjkanje orodja v TOZD Vijakarna, predvsem zaradi omejitve uvoza orodja iz tujih kovin. V TOZD Verigarna dela proizvodnje snežnih verig niso mogli odposlati zaradi pomanjkanja embalaže. Zaradi zastoja pri termični obdelavi verig je bila proizvodnja zaščitnih verig in verig z grabeži manjša, kot bi sicer lahko bila. V TOZD Sidrne verige je bilo še vedno aktualno pomanjkanje naročil za sidrne verige. Tudi proizvodnja vlečene žice je bila manjša od predvidene, ker je primanjkovalo vložka — valjane žice v kolo-barjih. V TOZD Kovačnica ni bilo dovolj materiala za odkovke. V TOZD Industrijska oprema je pomanjkanje kvalificirane delovne sile negativno vplivalo na doseganje planskih obveznosti.

TOZD	Količ.	Vredn.
VIJAKARNA	87	87
VERIGARNA	103	105
SIDRNE VERIGE	92	80
KOVAČNICA	100	122
ORODJARNA		113
VZDRŽEVANJE		83
IND. OPREMA		122
SKUPAJ	93	94

V avgustu pa izkazuje primerjava dosežene proizvodnje s planirano naslednje:

Proizvodni rezultati so boljši od julijskih, saj so predvidene planske vrednosti proizvodnje presegle v TOZD Verigarna, TOZD Kovačnica, TOZD Orodjarna, TOZD Industrijska oprema. Še vedno pa ni bilo dovolj naročil za sidrne verige in pa za vijačno blago manjših dimenzij. Kumulativni podatki o doseženi proizvodnji v letošnjem letu kažejo, da je bila skupna količinska proizvodnja večja za

materiala, število zaposlenih pa zmanjšalo — zato je realnejša participacija na splošnih stroških in OD v višini 10 %, kot pa po porabljenem materialu.

b) Počitniški dom

Dom je v letošnjem letu (do 30. 6. 1977) posloval le pol meseca. Prikazuje visoke prihodke — v naprej plačani pensioni — in nizke odhodke. Obračun zato ni realen.

Realen obračun bo predložen ob zaključku poslovanja, odnosno po periodičnem obračunu za III. kvartal.

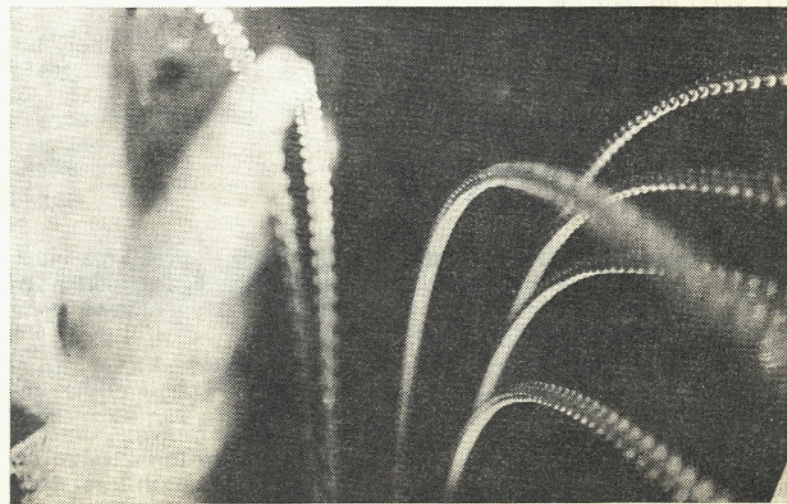
Iz finančnega sektorja

8 %. V TOZD Vijakarna so lanskoletno osem-mesečno proizvodnjo presegle za 3 %, v TOZD Verigarna za 16 %, v TOZD Sidrne verige za 8 %, TOZD Kovačnica pa je dosegla lanskoletni obseg proizvodnje 100 %.

Tudi vrednostna proizvodnja je v primerjavi z lanskim letom večja; v TOZD Vijakarna za

vpričnim doseganjem v 1. 1976 naslednji (indeksi): TOZD Vijakarna 105 %, TOZD Verigarna 109 %, TOZD Sidrne verige 100 %, TOZD Kovačnica 91 %.

Eksterna prodaja je v primerjavi z lanskim letom večja za 38 %, za planom prodaje pa zaostaja za 13 %. Količinska odprema je več mesecev zaostajala za proizvodnjo, ob koncu avgusta pa se razlikuje le še za 1 %. Večji del izdelkov smo prodali na domačem trgu. Izvoz je precej manjši od planiranega, saj zaostaja količinsko za 35 % in vrednostno za 33 %. Do konca leta bomo zamujeno težko nadomestili. V večji meri ne dosegamo predvidenega izvoza na klirinško področje. Tudi ostale OZD v okviru SŽ ne dosegajo plana izvoza. Najuspešnejši so bili v Železarni Ravne, v Plameni zaposlenega, so v prvih osmih mesecih v primerjavi s po-

27 %, v TOZD Verigarna za 46 %, v TOZD Sidrne verige za 38 %, v TOZD Kovačnica za 21 %, v TOZD Orodjarna za 47 %, v TOZD Vzdrževanje za 116 %, v TOZD Industrijska oprema za 9 % in skupaj v OZD za 139 %.

Kazalci produktivnosti dela, merjeni s količinsko proizvodnjo

nu in Tovilu, najbolj zaostaja pa Železarna Jesenice.

Število zaposlenih je bilo ob koncu avgusta 1.303, povprečno v osmih mesecih pa 1.282, kar predstavlja 96 % glede na plan. Problematično je še vedno pomanjkanje kvalificiranih delavcev, predvsem v TOZD Industrijska oprema.

Podatki o izplačanih osebnih dohodkih v okviru SŽ na zaposlene so naslednji:

	Plan 1977	Doseženi	Indeks
JESENICE	4.700	4.700	100
RAVNE	4.900	4.834	99
ŠTORE	4.600	4.521	98
PLAMEN	4.700	4.624	98
TOVIL	4.513	4.600	102
VERIGA	4.465	4.671	105
ŽIČNA	3.750	3.732	100
MET. INSTITUT	5.430	5.749	106
DSS SŽ	7.442	7.148	96

Po izplačanih OD na zaposlenega je Tovarna verig med predevalci na prvem mestu.

Vse občane in delavce prosimo, da ne dovolijo otrokom igranja ali zadrževanja na gradbišču, kadar se dela in kadar se ne dela na objektih, ker lahko pride do nesreče.

Vse opozarjamo, da TVL ne bo odgovarjala za takšne vrste nesreč.

Splošni sektor

ZAHVALI

Prav lepa hvala sodelavcem in sindikatu Vijakarne za darilo, ki sem ga dobila ob moji upokojitvi. Obenem se zahvaljujem tudi tovarišu Pušniku, ki mi je ponudil honorarno zaposlitev v tovarni, ki jo zaradi domačih razmer nisem mogla sprejeti.

Antonija Čizmar

silcem IGD Verige, za dragocena darila in izrečene dobre želje ob moji 50-letnici.

Franc Korošec

OGLAS

Tovarna verig Lesce je na svojem skrajnem južnem koncu odprta gradbišče za nove objekte TOZD TIO in TOZD Orodjarno.

Najlepše se zahvaljujem sodelavcem TOZD Verigarna, ga-

Na poti miru prijateljstva in sodelovanja

Marjan Puhar

Predsednik republike in predsednik ZK Jugoslavije Josip Broz Tito je v torek 16. avgusta odpotoval na večdnevni uradni in prijateljski obisk v Sovjetsko zvezo, v Demokratično ljudsko republiko Korejo in v Ljudsko republiko Kitajsko. V delegaciji s predsednikom Titom so bili še Stane Dolanc, Veljko Milatović, Miloš Minić, dr. Aleksander Grlićkov in dr. Emil Ludviger.

Prvi dan bivanja v Moskvi je v navzočnosti jugoslovanske delegacije in najvišjih državnih in partijskih voditeljev ZSSR Leonid Brežnjev izročil tovarišu Titu red oktobrske revolucije, s katerim ga je prezidij vrhovnega sovjeta odlikoval ob njegovem 85. rojstnem dnevu.

To, da je bil predsednik Tito nagradjen s sovjetskim odlikovanjem pomeni predvsem priznanje prijateljstvu med obema narodoma, prijateljstvu, ki je bilo preizkušeno v vojni s fašizmom in v razvoju, ki mu pripisujemo velik pomen.

To pomeni tudi priznanje večletnemu sodelovanju naših komunističnih partij in socialističnih držav v boju za trajen mir, za enakopravne odnose med vsemi državami, proti militarizmu, vsem oblikam zatiranja in diktature, za sodelovanje, katerega nadaljnja poglobitev je zelo zaželena.

Danes poudarjamo velike osebne zasluge tovariša Tita za revolucionarno gibanje. V jgodovini lahko najdemo le malo primerov, da je voditeljeva osebnost tako vplivala na razvoj svoje dežele, kot vpliva dejavnost tovariša Tita na razvoj Jugoslavije. Z njegovim imenom so neločljivo povezani zmaga socialistične revolucije, strnitev vrst družine naših narodov, zedinjenih v socialistično federativno republiko. V tem, da je tovariš Tito prejel red oktobrske revolucije, je veliko simbolike. V mladih letih je bil priča revolucionarni eksploziji, ki se je pripravljala v Rusiji, neposredno je občutil veliki oktobrski metež, ki je napovedoval začetek novega obdobja v zgodovini človeštva.

Šest desetletij je preteklo od tistih dni in kako se je spremenil svet pod vplivom oktobrske revolucije in marksističnih in leninističnih idej. Socializem je prerasel v močno silo že več sto milijonom ljudi na svetu je prinesel osvoboditev iz izkoriščanja in zatiranja, odstranil je grožnjo vsesplošne vojne, razkril človeštvu perspektivo trajnega miru in napredka.

Jugoslovansko-sovjetski sestanek na vrhu je potekal vse od sprejema, ko je bil tovariš Tito sprejet z največjimi častmi, v vzdušju prijateljstva in sodelovanja. Obisk predsednika Tita je bil zelo uspešen, obe strani sta očitno pripisovali velik pomen pogovorom, v katerih sta izčrpno izmenjali mišljenja o vprašanih vzajemnih odnosih in sodelovanja ter o najaktualnejših mednarodnih razmerah.

Obisk predsednika Tita v Sovjetski zvezi je nedvomno okrepil prijateljstvo in razširil vsestransko sodelovanje Jugoslavije in Sovjetske zveze.

Po tem obisku je tovariš Tito z jugoslovansko delegacijo obiskal Demokratično ljudsko republiko Korejo.

V Pjongjangu, kamor je prispel 24. avgusta, je bil tovariš Tito izredno prisrčno in toplo sprejet. Pozdravljalo ga je tisoče prebivalcev Koreje, ki so mu priredili veličasten sprejem. V vedrem in slikovitem okolju slovesnega sprejema se je čutilo ozračje izredne toplote in prisrčnosti. Temu so sledili prizori izredne lepote, z veliko pozornostjo pripravljene sprejema in pozdrava predsedniku Titu vzdolž kilometre dolgih razsvetljenih avenij Pjongjanga, z nepreglednimi množicami razporejenih ljudi, ki so vzklikali jugoslo-

vansko-korejskemu prijateljstvu.

Med Jugoslavijo in DLR Korejo obstaja visoka stopnja razumevanja in soglasja, tako glede vprašanj medsebojnih odnosov in sodelovanja kot glede velikih mednarodnih tem splošnega svetovnega značaja. To se je potrdilo tudi v političnih pogovorih med predsednikom Titom in Kim Il Sungom, oziroma med jugoslovansko in korejsko delegacijo.

Izčrpna izmenjava mnenj o mednarodnih vprašanjih je zajela najpomembnejša vprašanja sodobnega razvoja mednarodnega delovanja in komunističnega gibanja. Predsednik Tito je, opozarjajoč na pomen načel, usklajenih na berlinski konferenci evropskih komunističnih in delavskih partij za nadaljnji razvoj njihovih vzajemnih odnosov, posebej po-

udaril nujnost, da je treba ta načela spoštovati in dosledno izvajati. Jasne usmeritve komunističnih in delavskih partij krojijo lastno strategijo in taktiko boja za socializem v skladu z razmerami v svojih deželah.

Po bisku v DLR Koreji je tovariš Tito s člani jugoslovanske delegacije obiskal še Ljudsko republiko Kitajsko. Tja je prispel 30. avgusta. V Pekingu so mu pripravili prisrčen in slovesen sprejem. Takšen sprejem po trditvi novinarjev prirejajo samo izjemno spoštovanim osebnostim iz prijateljskih držav.

Obisk je potekal od vsega začetka v odkritem prisrčnem in prijateljskem razpoloženju.

Druga srečanja in dogodki med bivanjem predsednika Tita v Pekingu so bili beleženi z uspešnim prizadevanjem gostiteljev, da jih naredijo kar

najbolj izjemne. Omenim naj samo dva najznačilnejša. Prvič: srečanje predsednika Tita v njegovi rezidenci s podpredsednikom stalnega komiteja vsekitajske skupščine in so-proge preminulega revolucionarja in premiera Ču En Laja Den Ju Čao in drugič: obisk Mao Ce Tungovega mavzoleja, ki uradno še ni odprt.

Tovariš Tito je po pogovorih na vrhu odpotoval v Hangčan in v Šanghaj.

Ta Titov obisk v ZR Kitajski je velikanski prispevek k boljšemu vzajemnemu poznavanju in razumevanju, pomeni preobrat v odnosih med tema dvema socialističnima državama, za katerega je značilna navezava dialoga, ki je pozitivno in tvorno usmerjen. To je edina pravilna metoda za premostitev razlik v pogojih popolnega vzajemnega upoštevanja in enakopravnega sodelovanja.

Aktualne naloge osnovnih organizacij sindikata

Jože Hozjan

V letošnjem in tudi v naslednjem letu imamo sindikati najbolj aktualne naloge izvajanja zakona o združenem delu v vsaki TOZD, OZD in SOZD. Bliža se leto od sprejema ZZZ v zvezni skupščini, zato je uresničevanje ZZZ v polnem zagonu v vseh TOZD in DO in vsej naši republici in državi. Zakon o združenem delu navaja tudi roke, kdaj morajo biti sprejeti posamezni zakoni, statuti, samoupravni sporazumi. V ta namen so izvršni odbori osnovnih organizacij v TOZD in DSSS imenovali komisije, sestavljene iz družbenopolitičnih organizacij in samoupravljalcev, za izvajanje zakona o združenem delu, ki so jih nato potrdili DS TOZD in DSSS. Prav tako smo DPO v delovni organizaciji predlagale DS DO strokovno politično komisijo za izdelavo akcijskega programa in nadzorovanje izvajanja programa v DO. Ta strokovno politična komisija je že v času priprave akcijskega programa za izvajanje ZZZ imenovala strokovno podkomisijo z nalogo, da analizira sedanje stanje in ugotovi, ali obstajajo možnosti, v kateri delovni sredini TOZD ali DSSS se da organizirati nove TOZD ali DSSS, analizirati in ugotoviti možnosti, da se posamezniki ali deli DSSS pripojijo k TOZD.

Ta podkomisija je svoje delo opravila do roka in sedaj so predlogi v javni razpravi. Mnenje javne razprave, DPO in vseh zaposlenih bo prineslo nove ugotovitve naše nadaljnje organiziranosti DO v SŽ. Akcijski program za izvajanje zakona o združenem delu so po razpravah družbenopolitičnih organizacij v TOZD potrdili vsi DS in DS delovne

organizacije na svoji zadnji seji. V programu so določeni nosilci posameznih nalog, ki pa lahko razdelijo delo določenim posameznikom ali skupini ljudi. Sindikati in družbenopolitične organizacije pa moramo že v času nastajanja osnutka skupaj s tako imenovano politično komisijo preverjati kvaliteto in vsebino posameznih osnutkov statuta in samoupravnih sporazumov. Po izdelanih predlaganih osnutkih pa izvršni odbor OOS v TOZD izvedejo skupaj z DPO javno razpravo, sekretariat konference OOS pa v delovni organizaciji. Po zaključeni javni razpravi pa gre statut na zborih delavcev v razpravo in v potrditev. Vsi tisti samoupravni akti, ki se sprejemajo z referendumom pa po javni razpravi v seznanjanje de-

lavcem po zborih in nato na tajno glasovanje. Po uspešnem glasovanju na referendumu pa v podpis vsem zaposlenim. Konferenca OOS pripravlja program javne obravnave vseh

samoupravnih aktov in sporazumov, ki jih akcijski program za izvajanje zakona o združenem delu zajema in to tako, da bomo obravnavali in sprejemali več osnutkov hkrati.

Sekretar KP Alžira na obisku pri nas

Naš znanec

Če bi v tovarni kogarkoli vprašal: »Si mogoče videl tov. Janša?« bi mi odgovoril: »Ne!« Našega znanca v tovarni več ali manj vsi najbolj poznamo samo pod imenom RADO.

Rado se je rodil na Koritnem v delavski družini tik pred začetkom druge svetovne vojne. Leta 1957 se je izučil za soblikarja. Z dveletno prakso in odsluženim vojaškim rokom se je leta 1962 zaposlil v Tovarni verig kot pleskar, kjer je še danes.

Informator TVL št. 30/77 objavlja sklepe I. seje DS DO, iz katerih povzemam samo sklep, da je tov. Janša Rado izvoljen za predsednika delavskega sveta delovne organizacije.

Ob izvolitvi tov. Radu iskreno čestitam.

Tov. Rado Janša mi je v razgovoru dejal: »Zelo prijetno sem bil presenečen, ko so mi zaupali to nadvse pomembno funkcijo. Obljubljam, da se bom vselej in povsod zavzemal, da bo DS DO izpolnil in opravičil svojo vlogo, želje in zahteve delavcev DO.

F. Ankerst

Odgovori na vprašanja

Da bi naši bralci v glasilu VERIGA dobili odgovore na nekatera aktualna vprašanja v zvezi z delom in poslovanjem posameznih TOZD, se je uredniški odbor odločil, da v vsaki številki glasila objavimo odgovore na vprašanja, ki jih je postavil uredniški odbor.

V tej številki objavljamo odgovore na postavljena vprašanja, ki jih je dal vodja TOZD Vijakarna tov. Ciril Azman.

Vprašanje:

Kako je z naročili? Ali imate kapacitete zasedene? Kaj je vzrok nezasedenosti kapacitet?

Odgovor:

Z naročili v letošnjem letu nismo zadovoljni. Pomanjkanje je predvsem pri lesnih vijakih do ϕ 3,5 mm, kjer imamo v TOZD tudi največ kapacitet.

Osoriment naročil pogojuje zasedenost posameznih kapacitet. Zasedba ni zadovoljiva. Na eni strani imamo določene kapacitete prezasedene, na drugi pa stroji mirujejo, ker ni ustreznih naročil. Vzrok nezasedenosti so naša neelastičnost in stara miselnost, da bodo kupci prinašali naročila sami od sebe, mi bomo pa potem izbirali, kar nam najbolj ustreza. Taki časi so za nami.

Vprašanje:

Pogosto slišimo, da je problem pomanjkanje materiala. Kaj je temu vzrok? Kakšno je vaše mnenje in predlogi v zvezi z odpravo pomanjkljivosti pri nabavi materiala?

Odgovor:

Vlečena žica, kot osnovni material pri proizvodnji vijakov in kovic, predstavlja problem, s katerim se v TOZD sreujemo dnevno. Vprašanje žice bi lahko obravnavali s treh vidikov:

- ni na zalogi ustreznih surovin,
- vlečena žica ni pravočasno pripravljena,
- žica po mehanskih lastnostih ne ustreza vrsti izdelka.

Ce se hočemo izogniti navedenim problemom, bo treba biti pri načrtovanju surovin doslednejši. Nabava bo morala spoštovati dobavne roke in kvaliteto naročenega materiala. Menim pa, da bi moralo biti v SOZD več posluha za partnerje znotraj SZ.

Vprašanje:

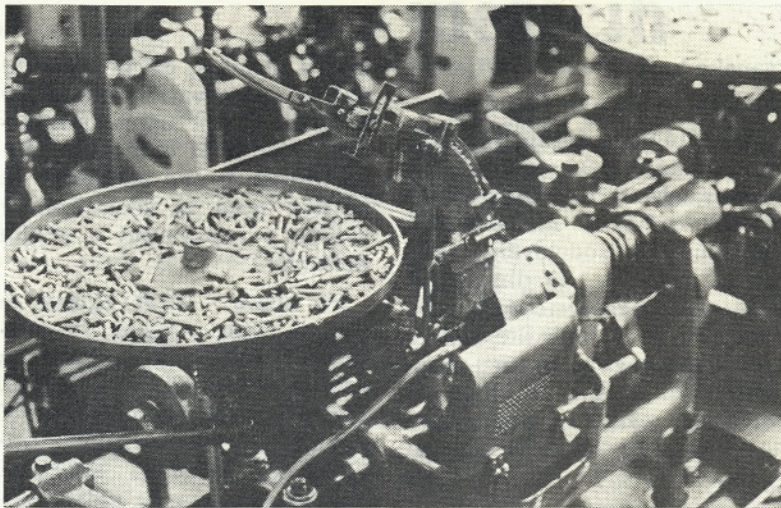
Ali izpolnujete roke dobave?

Odgovor:

Dobavni roki so postali »rak-rana« ne samo v TOZD, ampak v celotni delovni organizaciji. Za neizpolnjevanje rokov smo krivi vsi. Vsakdo mora na svojem delovnem mestu opraviti delovne naloge pravočasno. Za neopravljeno delo pa najdemo vedno »tehten« izgovor.

Vprašanje:

Kakšno je vaše mnenje o tem, kako zamuda pogodbenih rokov vpliva na nadaljnja naročila?

Odgovor:

Pomanjkanje obratnih sredstev narekuje na drugi strani krajše dobavne roke. Delo dobi tisti, ki ima krajši dobavni rok in boljšo kvaliteto. Stalno zamujanje rokov dobave pa znatno pliva na dotok naročil, posebno iz tistih industrij, za katere predstavljajo naši izdelki polproizvod.

Vprašanje:

Ali menite, da so prodajne cene vaših izdelkov za kupca stimulatивne?

Odgovor:

Cene večine naših izdelkov so pod kontrolo, zato ne moremo govoriti o stimulatивnosti. Vprašanje stimulatивnosti do kupcev pa reguliramo z rabati in superabatami, ki pa v zadnjem času negativno vplivajo na doseženi dohodek.

Vprašanje:

Kateri problemi vam v zvezi z organiziranjem povzročajo največ skrbi?

Odgovor:

Na kratko, celotna priprava proizvodnje. Posamezniki v skupnih službah še vedno mislijo, da TOZD obstajajo zaradi njih in ne obratno. Sprejeti gospodarski načrt je tisti dokument, ki je obvezen za vse, za tiste v proizvodnji in za tiste v skupnih službah. Nepravočasna priprava proizvodnje neposredno posega v področje osebnih dohodkov, ki so v vsakem kolektivu sila občutljivi.

Vprašanje:

V kakšne odnose postavlja te faktorje: večje izkoriščanje notranjih rezerv, boljša delovna disciplina, večja produktivnost?

Odgovor:

Večje izkoriščanje notranjih rezerv, boljša delovna disciplina pogojujeta večjo produktivnost.

Vprašanje:

Na jugoslovanskem trgu se pojavlja večje število proizvajalcev vijačnega blaga. S tem v zvezi nastaja vse večja konkurenca. Kakšne ukrepe je v zvezi s tem tu za čim uspešnejši nastop na trgu zavzela naša DO?

Odgovor:

Delovna organizacija oziroma komercialni sektor skuša

v zadnjem času sklepati dolgoročne pogodbe z našimi poslovnimi partnerji o dobavi izdelkov našega proizvodnega programa. To je zahtevna naloga, ker je jugoslovansko tržišče za vse razpoložljive kapacitete premajhno, asortiman izdelkov pa pri večini proizvajalcev silno razvejan. Trenutno so sklenjene 10-letne

Investicije

Vinko Rozman, dipl. ing.

V letošnji junijski številki našega glasila smo kratko opisali namen in potek gradnje plinske postaje. Dela so v tem času že zaključena in postaja služi svojemu namenu. Dne 5. julija letos je bilo izvršeno prvo polnjenje cisterne s tekočim plinom in v naslednjih dneh opravljen uspešen preizkus in testiranje vseh naprav in cevovodov. 14. julija je bil plin preko generatorja že doveden v prvo dvokomorno peč in pod nadzorstvom monterja fm. Ipsen izveden uspešni prvi poizkus termične obdelave naših izdelkov v plinski atmosferi.

Pooblastilo za delo s plini so od Zavoda za varstvo pri delu SRS sprejeli tudi že štirje delavci naše OZD.

Za samo gradnjo plinske postaje je bilo potrebno pridobiti okrog 30 raznih soglasij, dovoljenj in potrdil, za vgrajeno opremo pa je bilo izdanih skupno 49 atestov.

Dne 1. 9. 1977 je bil izvršen tehnični prevzem plinske postaje, pri čemer je komisija za tehnični pregled objekta morala priznati, da je le-ta zelo skrbno in vzorno urejen.

Glavni delež priznanja za to zasluži tov. Boris Doič — referent v investicijskem oddelku, ki je bil odgovorni vodja te investicije.

Zaradi rastoče problematike z zadostno in kvalitetno oskrbo posameznih potrošnikov s komprimiranim zrakom v tovarni, je bil od samoupravnih organov sprejet sklep, da zgradimo novo sodobno kompresorsko postajo.

Sedanja proizvodnja komprimiranega zraka pri polni obtežbi kompresorjev znaša 32 Nm³ v minuti. Težave pa so ne samo v pogledu količine, ampak tudi kakovosti, ker je dobavljeni zrak vložen, kar ima zelo negativni vpliv pri nekaterih novih porabnikih, kot so npr. Ipsen peči in šaržirne naprave pri pečeh v novi kovačnici. Poleg tega so kompresorji močno dotrajani, zahtevajo veliko vzdrževanja, tu pa so še težave z oskrbo z rezervnimi deli iz uvoza.

Novi kompresorji bodo izdelek domačega proizvajalca, in sicer Trudbenika iz Doboja. To bo sta dva stabilna, rotacijska kompresorja, vsak s kapaciteto 27 Nm³ zraka v minuti. Te kapacitete nam bodo zadoščale vsaj za naslednjih 8 do 10 let.

Oba kompresorja sta vodno hlajena in imata prigranjene če-

pogodbe o dobavi naših izdelkov s Cementarno Anhovo, Cementarno Solin, Kovinoplastiko iz Loža in Bane Sekulič iz Sombora. Ostala industrija, predvsem na slovenskem prostoru, je še v obdelavi.

Vprašanje:

Strojni park v TOZD Vijakarna je delno že zastarel, saj se tehnologija v svetu zelo hitro razvija. Kakšna so vaša predvidevanja glede nakupa nove opreme?

Odgovor:

Pravilna je ugotovitev, da imamo v TOZD zastarelo postrojenje. V srednjeročnem programu 1976—1980 je predvidena zamenjava postrojenja, in sicer:

več dvoudarčnih stiskalk, utornih avtomatov, valjnih in rezkalnih avtomatov, naprav za čiščenje in normaliziranje v skupni vrednosti 40 milijonov din.

V programu je tudi nabava linije za izdelavo nerjavečih vijakov.

Vprašanje:

S kakšnimi problemi se srečujete kot vodja TOZD?

Odgovor:

Delo z ljudmi je težko. Naši člani kolektiva v večini še nimajo čuta do skupne lastnine, zato je potrebno stalno opozarjanje. Izredno dobro poznajo svoje pravice, na dolžnosti pa pogostokrat pozabljajo.

V kolektivu ni samoupravljaljske kritike in samokritike na zborih delavcev in samoupravnih organih, za vogali in v debatnih krožkih pa se ve, kaj je narobe. Sodelavec pa sodelavcu ne bo povedal njegovih napak naravnost, ker meni, da so zato poklicani samo delovodje ali pa vodja TOZD. Od članov kolektiva pričakujem več odkritih besed na za to določenih forumih.

Uredništvo

stilce zraka in rezervoarja po 25 m³ za kompr. zrak, ki bosta nameščena izven objekta.

Pogodba za dobavo opreme z Energoinvestom iz Sarajeva je bila podpisana avgusta letos, pri čemer nam za 50% pogodbene vsote dobavitelj daje 3-letni kredit. Dobavni rok opreme je 4 do 6 mesecev.

Trenutno je v delu vsa potrebna dokumentacija in če ne bo kakšnih nepredvidenih ovir, bomo v začetku oktobra pričeli z zemeljskimi deli.

Objekt tlorisnih dimenzij 12 × 12,5 m je po zazidalnem načrtu tovarne v sklopu obstoječih energetskih objektov (kotlovnica, mazutna postaja), tako da z njimi tvori zaključeno celoto. Dostop do nove postaje bo z vzhodne strani preko glavne tovarniške ceste, kjer poteka tudi glavni energetski kolektor. Od kolektorja bo izveden odcep do kompresorske postaje, ki bo služil za razvod vseh potrebnih tehnoloških in drugih instalacij. Med objektom in glavno cesto bo betonska ploščad, pod njo pa cisterna za hladilno vodo.

V času pisanja tega sestavka (začetek septembra) smo pridobili že vsa potrebna soglasja (9 kom) za izstavitev soglasja za izdajo lokacijskega dovoljenja.

Predračunska vrednost celotne investicije (dokumentacija, objekt, oprema itd. ter obvezni 7,2%-ni prispevek za energiko), znaša 7.800.000 din.

V objektu priprave materiala I. je vse pripravljeno za preselitev preostalih treh žičarskih stro-

jev (Breitenbach, Bulldog, MKM 1) v ta oddelek. Za poenotenje oblike kolobarjev vlečene žice so bili dani v izdelavo navijalci vlečene žice, ki bodo v končni fazi lahko prigrajeni s tem strojem.

Vedno bolj pa se kaže potreba po namestitvi še enega dvotonskega mostnega dvigala v tem prostoru, kar bo treba v prihodnosti vsekakor realizirati.

Od republiškega elektro-energetskega inšpektorata imamo za ta obrat dovoljenje za preizkusno obratovanje do 31. 12. 1977. Z drugimi besedami povedano, do konca leta bi morali opraviti tehnični prevzem. Prav tu pa nas čaka še ogromno dela, ker je po zakonu treba za vse uvožene stroje in opremo pridobiti od ZVD SR Slovenije v Ljubljani tkzv. »pismene izjave«, da vsa oprema odgovarja našim predpisom — posplošeno rečeno — glede na varnost pri delu. S tem v zvezi bo treba odpraviti določene pomanjkljivosti, katere so inšpektorji ugotavljali pri občasnih pregledih. Dodatna težava pa je še v tem, da novi obrat pravzaprav že lep čas polno obratuje in je celotni dobavljeni strojni park prestal že vrsto poškodb in okvar, katere vzdrževalna služba sicer sproti odpravlja, vendar bo v dani situaciji težko vzpostaviti stanje, kakršno zahteva komisija v času tehničnega prevzema. Vodstvo TOZD Sidrne verige bo moralo biti na to zelo pozorno.

Logično nadaljevanje uvajanja nove tehnologije priprave

(Nadaljevanje na 5. strani)

Novi samoupravni organi v TVL

Z namenom, da bi vsak član kolektiva bil seznanjen s sestavo samoupravnih organov v posameznih temeljnih organizacijah, delovni skupnosti skupnih služb, organov delovne organizacije in SOZD kot celote objavljamo sestav vseh teh organov, ki so bili izvoljeni na volitvah dne 26., 27. in 29. junija 1977. Sestav samoupravnih organov je naslednji:

TOZD KOVAČNICA

DELAVSKI SVET šteje 11 članov.

(Nadaljevanje s 4. strani)

materiala (v prvi fazi vlečene žice do ϕ 13 mm) je priprava materiala do ϕ 45 mm za potrebe TOZD Sidrne verige. Že pri načrtovanju prve faze priprave materiala smo računali z ukinitvijo lužilnice in se zavedali, da bo tudi za pripravo vložka, to je materiala do ϕ 45 mm, ki ga rabi TOZD Sidrne verige, treba najti ustrezno rešitev. Tudi ta tehnologija naj bi temeljila na mehanskem namesto kemičnem čiščenju površine materiala. Ker pa so to materiali večjih premerov, bi bila priprava zasnovana na tem, da material najprej narežemo na ustrezno dolžino, oziroma debelejšo žico (nad ϕ 13 mm) še predhodno poravnamo, razrežemo in nato peskamo. V ta namen potrebni strojni park smo v preteklih letih postopoma nabavili, in sicer:

Peddinghaus škarje za razrez paličastega materiala do debeline 50 mm; dobavljene so bile v decembru 1974 in že zadovoljivo obratujejo v prizidku žarilnice;

stroj za peskanje surovcev v bobnu — izdelek fm. Fischer iz Švice, dobavljen decembra 1975 in je trenutno uskladiščen;

stroj za ravnanje in razrez žice do premera 26 mm. Tudi ta stroj je bil dobavljen decembra 1976 od fm. Wafios in prav tako uskladiščen.

Ves protrebni strojni park je bil torej pravočasno načrtovan in tudi dobavljen. Nameščen naj bi bil v prostorih bivše lužilnice in starega žicovleka. Za lužilnico smo prejeli od občinskega vodnogospodarskega inšpektorata odločbo, da moramo 30. 1. 1976 prenehati z obratovanjem, to je z luženjem v žvepleni kislini. Vendar je bila nova priprava žice šele v fazi usposabljanja in smo zaprosili za podaljšanje obratovanja lužilnice do konca leta 1976. Naši prošnji so ugodili in podaljšali rok za ukinitve luženja do 31. 12. 1976. Obratovati pa je prenehala lužilnica 25. 1. 1977.

Trenutno smo tik pred začetkom potrebnih gradbenih del, ki jih bo izvajalo gradbeno podjetje Grad Bled. Rekonstrukcija objekta je namreč nujno potrebna, delno zaradi poškodb izvira-jočih iz dela s kislino, največ pa zaradi tehnoloških zahtev kot npr. smiselna razporeditev strojev, dovoz paličastega materiala, nova žerjavna proga in vključitev velikega drgalnega bobna, ki sedaj stoji v provizoriju.

V delu je še projektna dokumentacija za elektro instalacije, ogrevanje in zračenje prostora. Glede na to, da nova tehnologija zahteva gradbeno rekonstrukcijo obstoječega objekta in da je to istočasno sprememba namebnosti, moramo pri realizaciji naloge dosledno upoštevati določila Zakona o graditvi investicijskih objektov. Pridobiti moramo torej vsa potrebna soglasja (v teku) ter lokacijsko in gradbeno dovoljenje. Predračunska vrednost del (brez že dobavljene strojne opreme) znaša 4.900.000 dinarjev.

O samem poteku del bomo občasno poročali v našem glasilu.

Pričeli smo tudi z zemeljskimi deli na novi, veliki investiciji orodjarna-industrijska oprema. O tem pa več v prihodnji številki.

1. Pavlin Jože, predsednik
2. Dečman Dane, nam. pred.
3. Lilek Franc
4. Šmid Janez
5. Simončič Stane
6. Grilc Jakob
7. Avsenik Alojz
8. Tonejc Peter
9. Macuh Janez
10. Rebolj Miro
11. Halačević Ekrem

ODBOR SAMOUPRAVNE DEL. KONTROLE

šteje 5 članov

1. Gajzar Franc, predsednik
2. Tavčar Andrej
3. Purgar Jernej
4. Hanžič Stane
5. Mujakić Ibrahim

KOMISIJA ZA URESNIČEVANJE PRAVIC IN OBVEZNOSTI IZ MEDSEBOJNIH RAZMERICIJ DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU, šteje 7 članov

1. Hrustelj Franc, predsednik
2. Košir Rudi, nam. pred.
3. Sodja Ivanka
4. Dečman Dane
5. Jazbec Stane
6. Muhovec Vinko
7. Urh Franc

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE KRŠITEV DELOVNIH OBVEZNOSTI DELAVCEV TOZD, šteje 3 člane in 3 namestnike

1. Zemva Karel, član
2. Zupan Janez, predsednik
3. Beguš Franc, nam. pred.

1. Pogorevc Hubert, namest.
2. Sovič Jože, namestnik
3. Eržen Ciril, namestnik

TOZD ORODJARNA DELAVSKI SVET

šteje 9 članov

1. Prešeren Franc, predsed.
2. Vovk Janez, nam. pred.
3. Lotrič Ivan
4. Tavčar Jože
5. Lokar Franc
6. Valant Franc
7. Frelj Stane
8. Koren Gordana
9. Ličar Božo

ODBOR SAMOUPRAVNE DEL. KONTROLE

šteje 5 članov

1. Smole Jože, predsednik
2. Dežman Janez, nam. pred.
3. Mulaj Franc
4. Kenda Janko
5. Korošec Mirko

KOMISIJA ZA URESNIČEVANJE PRAVIC IN OBVEZNOSTI IZ MEDSEBOJNIH RAZMERICIJ DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU, šteje 5 članov

1. Janškovec Marjan, pred.
2. Trobec Jože, nam. pred.
3. Jakič Milan
4. Pogačar Brane
5. Demšar Tomaž

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE KRŠITEV DELOVNIH OBVEZNOSTI DELAVCEV TOZD

- šteje 3 člane in 3 namestnike
1. Pelcar Stane, predsednik
2. Brus Cilka, nam. pred.
3. Resman Jože, II. član

1. Frelj Stane, namestnik
2. Volk Marjan, namestnik
3. Panker Mira, namestnik

TOZD SIDRNE VERIGE

DELAVSKI SVET šteje 11 članov

1. Primožič Zdravko, pred.
2. Zupan Jože, nam. pred.
3. Heberle Miro
4. Kužnik Miro
5. Beravs Jakob
6. Pirc Janez
7. Lavrič Niko
8. Zupančič Rudi
9. Šlibar Niko
10. Stjepanović Drago
11. Kristan Vinko

ODBOR SAMOUPRAVNE DEL. KONTROLE

šteje 5 članov

1. Rogač Anton, predsednik
2. Bobič Ivan, nam. pred.
3. Solar Janez
4. Pirc Anton
5. Horvat Ivan

KOMISIJA ZA URESNIČEVANJE PRAVIC IN OBVEZNOSTI IZ MEDSEBOJNIH RAZMERICIJ DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU

šteje 5 članov

1. Podobnik Niko, pred.
2. Derossi Anton, nam. pred.
3. Avsenik Janez
4. Bešter Anton
5. Tavčar Mirko

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE KRŠITEV DELOVNIH OBVEZNOSTI DELAVCEV TOZD

šteje 3 člane in 3 namestnike

1. Resman Stanko, pred.
2. Panker Franc, nam. pred.
3. Zupančič Rudi, član

1. Pernuš Tine, namestnik
2. Baloh Franc, namestnik
3. Pogačar Janez, namestnik

TOZD INDUSTRIJSKA OPREMA TIO

DELAVSKI SVET

šteje 13 članov

1. Franko Ignac, predsednik
2. Justin Ciril, nam. pred.
3. Bešter Stane
4. Sodja Janez
5. Knaflič Anton
6. Novak Janez
7. Ravnikar Rudi
8. Arh Franc
9. Berlogar Anton
10. Čadež Anton
11. Kopitar Janez
12. Levstik Drago
13. Ozebek Andrej

ODBOR SAMOUPRAVNE DEL. KONTROLE TOZD

šteje 5 članov

1. Šimnic Zdravko, pred.
2. Kunstelj Janko, nam. predsednika
3. Koselj Gabrijel
4. Božič Franc
5. Žohar Vlado

KOMISIJA ZA URESNIČEVANJE PRAVIC IN OBVEZNOSTI IZ MEDSEBOJNIH RAZMERICIJ DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU

šteje 7 članov

1. Justin Ciril, predsednik
2. Hribernik Franc, nam. predsednika
3. Kučič Albin
4. Pristavec Zdravko
5. Gros Franc
6. Polajnar Matko
7. Valant Alojz

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE KRŠITEV DELOVNIH OBVEZNOSTI DELAVCEV TOZD

šteje 3 člane in 3 namestnike

1. Ješe Dimitrij, predsednik
2. Hribernik Franc, član
3. Valant Alojz, član

TOZD VERIGARNA DELAVSKI SVET

šteje 15 članov

1. Vovk Janez, predsednik
2. Vidic Miha, nam. pred.
3. Kodrič Peter
4. Bevc Jože
5. Pfajfar Jože
6. Gričar Majda
7. Medved Helena
8. Novak Ivan
9. Urh Marija
10. Bizjak Anica
11. Markovič Milutin
12. Rozman Julka
13. Vončina Anica
14. Vidic Alojz
15. Dubravac Julka

ODBOR SAMOUPRAVNE DEL. KONTROLE TOZD

šteje 5 članov

1. Novak Anton, predsednik
2. Tonejc Dora, nam. pred.
3. Gumzej Anton
4. Gatej Romana
5. Benedik Ivanka

KOMISIJA ZA URESNIČEVANJE PRAVIC IN OBVEZNOSTI IZ MEDSEBOJNIH RAZMERICIJ DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU

šteje 5 članov

1. Felicijan Vili, predsednik
2. Merdanović Hasan, nam. predsednika
3. Bele Jože
4. Tonejc Majda
5. Legat Franc

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE KRŠITEV DELOVNIH OBVEZNOSTI DELAVCEV TOZD

šteje 3 člane in 3 namestnike

1. Poličar Franc, predsednik
2. Papler Janez, član
3. Springer Ivan, član

1. Košir Nada, nam. pred.
2. Pfajfar Alojz, namestnik
3. Beguš Peter, namestnik

TOZD VIJAKARNA DELAVSKI SVET

šteje 15 članov

1. Hrast Albin, predsednik
2. Pristavec Branko, nam. predsednika
3. Breznik Jožica
4. Podlipnik Jože
5. Mali Matevž
6. Resman Jože I.
7. Fajfar Ivan
8. Peserl Tilka
9. Pazlar Anica
10. Burič Jusuf
11. Hrast Vera
12. Markovič Silva
13. Marič Ivica
14. Prem Jože
15. Maltar Josip

ODBOR SAMOUPRAVNE DEL. KONTROLE TOZD

šteje 5 članov

1. Krničar Marjan, pred.
2. Kovačević Mile, nam. predsednika
3. Žižek Zvonka
4. Crnković Angela
5. Teskač Marjana

KOMISIJA ZA URESNIČEVANJE PRAVIC IN OBVEZNOSTI IZ MEDSEBOJNIH RAZMERICIJ DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU

šteje 5 članov

1. Kos Zdravko, predsednik
2. Mulej Vera, nam. pred.
3. Bizjak Milan
4. Ovsenik Štefka
5. Pogačar Pavla

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE KRŠITEV DELOVNIH OBVEZNOSTI DELAVCEV TOZD

šteje 3 člane in 3 namestnike

1. Bešter Janez, predsednik
2. Pagon Zora, član
3. Selan Emil, član

1. Planinšek Peter, nam. predsednika
2. Ovsenik Franc, namestnik
3. Časar Hedvika, namestnik

TOZD VZDRŽEVANJE DELOVNIH SVETOV

šteje 11 članov

1. Skumavec Frido, pred.
2. Smolej Anton, nam. pred.
3. Črnilec Jože
4. Jelenc Dušan
5. Torkar Valentin
6. Pogačar Franc
7. Janša Rado
8. Prezelj Zvone
9. Dežman Leopold
10. Murn Franc
11. Klöckl Marjan

ODBOR SAMOUPRAVNE DEL. KONTROLE TOZD

šteje 5 članov

1. Legat Urban, predsednik
2. Ločniškar Niko, nam. predsednika
3. Arh Valentin
4. Robnik Vinko, ml.
5. Legat Janez

KOMISIJA ZA URESNIČEVANJE PRAVIC IN OBVEZNOSTI IZ MEDSEBOJNIH RAZMERICIJ DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU

šteje 7 članov

1. Trseglav Bojan, pred.
2. Veren Bela, nam. pred.
3. Dolinar Anton

4. Benedičič Stane
5. Veber Franc
6. Ovsenik Marjan
7. Ažman Valentin

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE KRŠITEV DELOVNIH OBVEZNOSTI DELAVCEV TOZD

šteje 3 člane in 3 namestnike

1. Resman Ivan, predsednik
2. Kavčič Anton, član
3. Železnjak Dušan, član

1. Eržen Gaber, namestnik
2. Kovač Boris, nam. pred.
3. Novak Jože, namestnik

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB DELAVSKI SVET

šteje 15 članov

1. Koman Mitja, predsednik
2. Ankerst Franc, nam. pred.
3. Černe Lenko
4. Gašperšič Stanislav
5. Kavčič Vida
6. Globočnik Filip
7. Harinski Jožica
8. Avsenek Pavla
9. Smit Milka
10. Jarm Ana
11. Melink Gvido
12. Štular Cveto
13. Zupan Vlado
14. Blejčnik Nika
15. Celič Jožica

ODBOR SAMOUPRAVNE DEL. KONTROLE DSSS

šteje 5 članov

1. Železnjak Jože, predsednik
2. Nečimer Alojz, nam. predsednika
3. Repe Drago
4. Derlink Bronislava
5. Lampe Albin

KOMISIJA ZA URESNIČEVANJE PRAVIC IN OBVEZNOSTI IZ MEDSEBOJNIH RAZMERICIJ DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU

šteje 5 članov

1. Miklič Jože, predsednik
2. Šegula Anton, nam. pred.
3. Razpet Jernej
4. Lunar Franc
5. Dobnikar Marjan

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE KRŠITEV DELOVNIH OBVEZNOSTI DELAVCEV DSSS

šteje 3 člane in 3 namestnike

1. Tolar Aleksander, pred.
2. Arh Zdenka, član
3. Dolar Tatjana, član

1. Brezovnik Ljubo, nam. predsednika
2. Kozinc Marta, namestnik
3. Prešeren Ana-Katarina, namestnik

DELAVSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE TOZD KOVAČNICA

1. Lilek Franc
2. Šmid Janez, nam. vodje del.
3. Grilc Jakob, vodja del.
4. Avsenik Alojz
5. Rebolj Miro

TOZD ORODJARNA

6. Vovk Janez, vodja del.
7. Lotrič Ivan, nam. vodje delegacije
8. Kavčič Anton
9. Koren Gordana
10. Vidic Božena

TOZD SIDRNE VERIGE

11. Korošec Anton I., vodja delegacije
12. Primožič Zdravko, nam. vodje del.
13. Heberle Miro
14. Lavrič Niko
15. Kužnik Miro

TOZD TIO

16. Franko Ignac, vodja del.
17. Justin Ciril, nam. vodje delegacije
18. Ravnikar Rudi
19. Lilek Silva
20. Kopitar Janez

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

TOZD VERIGARNA

- 21. Vidic Miha, vodja del.
- 22. Kodrič Peter, nam. vodje delegacije
- 23. Pfajfar Jože
- 24. Vončina Anica
- 25. Novak Ivan

TOZD VIJAKARNA

- 26. Hrast Albin, vodja del.
- 27. Pristavec Branko, nam.
- 28. Mali Matevž vodje del.
- 29. Resman Jože I.
- 30. Pazler Anica

TOZD VZDRŽEVANJE

- 31. Skumavec Frido, vodja delegacije
- 32. Pogačnik Franc, nam. vodje del.
- 33. Janša Rado
- 34. Prezelj Zvone
- 35. Klöckl Marjan

DS SKUPNE SLUŽBE

- 36. Melink Gvido, vodja del.
- 37. Koman Mitja, nam. vodje delegacije
- 38. Černe Lenart
- 39. Ankerst Franc
- 40. Dobar Vlado

DELAJSKI SVET SOZD — SLOVENSKE ŽELEZARNE

- 1. Černe Lenart, vodja del. DS Skupne službe
- 2. Klöckl Marjan TOZD Vzdrževanje
- 3. Lavrič Niko TOZD Sidrne verige

ODBOR SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE SOZD — SLOVENSKE ŽELEZARNE

- 1. Legat Urban TOZD Vzdrževanje

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA DELOVNE ORGANIZACIJE

- 1. Repe Drago, predsednik DS Skupne službe
- 2. Legat Urban, nam. pred. TOZD Vzdrževanje
- 3. Krničar Marjan TOZD Vijakarna
- 4. Gajser Franc TOZD Kovačnica
- 5. Novak Anton TOZD Verigarna
- 6. Ozebek Andrej TOZD Industrijska oprema
- 7. Bobič Ivan TOZD Sidrne verige
- 8. Smole Jože TOZD Orodjarna

KOLEGIJSKI IZVRŠILNI ORGANI DELAVSKEGA SVETA DEL. ORGANIZACIJE

POSLOVNI ODBOR šteje 11 članov in 11 namestnikov

- 1. Znidar Gregor, predsednik TOZD Sidrne verige
- 2. Štular Cveto, nam. pred. DS skupne službe
- 3. Horvat Martin, član TOZD Kovačnica
- 4. Hrustelj Franc, namestnik TOZD Kovačnica
- 5. Lilek Franc, namestnik TOZD Kovačnica
- 6. Kovač Ernest, član TOZD Verigarna
- 7. Potočnik Alojz, član TOZD Verigarna
- 8. Zeleznjak Stane, namest. TOZD Verigarna
- 9. Avenik Jože, član TOZD Vijakarna
- 10. Ušaj Franc, član TOZD Vijakarna
- 11. Bešter Janez, namestnik TOZD Vijakarna
- 12. Zakovšek Viktor, nam. TOZD Sidrne verige
- 13. Marolt Franc, član TOZD Vzdrževanje
- 14. Dolinar Anton, nam. TOZD Vzdrževanje
- 15. Veren Bela, namestnik TOZD Vzdrževanje
- 16. Kavčič Anton, član TOZD Orodjarna
- 17. Slakonja Franc, nam. TOZD Orodjarna
- 18. Marzidovšek Vinko, član DS Skupne službe
- 19. Golmajer Nada, nam. DS Skupne službe
- 20. Vidic Janez, član TOZD TIO
- 21. Hribernik Franc, nam. TOZD TIO
- 22. Kunstelj Janko, nam. TOZD TIO

ODBOR ZA SISTEM IN RAZDELJEVANJE OSEBNIH DOHODKOV

Šteje 8 članov in 8 namestnikov

- 1. Peternel Cirila, pred. DS Skupne službe
- 2. Pogorevc Hubert, nam. predsednika TOZD Kovačnica
- 3. Sovič Jože, namestnik člana TOZD Kovačnica
- 4. Jemc Ciril, član TOZD Verigarna
- 5. Čemažar Marjan, nam. TOZD Verigarna
- 6. Zupan Ivo, član TOZD Vijakarna
- 7. Maltar Jože, namestnik TOZD Vijakarna
- 8. Derossi Anton, član TOZD Sidrne verige
- 9. Gorenčič Anica, nam. TOZD Sidrne verige
- 10. Kavčič Anton, član TOZD Vzdrževanje
- 11. Polajnar Miha, nam. TOZD Vzdrževanje
- 12. Vovk Janez, član TOZD Orodjarna
- 13. Oman Filip, namestnik TOZD Orodjarna
- 14. Obermajer Štefka, nam. DS Skupne službe
- 15. Lapuh Janez, član TOZD TIO
- 16. Đorđević Margareta, namestnik TOZD TIO

ODBOR ZA KADROVSKE ZADEVE IN SKUPNO PORABO

šteje 8 članov in 8 namestnikov

- 1. Pejić Jure, predsednik DS Skupne službe
- 2. Prešeren Franc, nam. predsednika TOZD Orodjarna
- 3. Zemva Karel, član TOZD Kovačnica
- 4. Tomažič Marjan, nam. TOZD Kovačnica
- 5. Felicijan Viljem, član TOZD Verigarna
- 6. Korošec Franc, nam. TOZD Verigarna
- 7. Žizek Franc, član TOZD Vijakarna
- 8. Resman Jože, namestnik TOZD Vijakarna
- 9. Korošec Anton, član TOZD Sidrne verige
- 10. Jutriša Josip, nam. TOZD Sidrne verige
- 11. Veren Bela, član TOZD Vzdrževanje
- 12. Jelenc Dušan, nam. TOZD Vzdrževanje
- 13. Avsenik Milan, nam. TOZD Orodjarna
- 14. Ravnikar Rudi, član TOZD TIO
- 15. Bernard Zlato, nam. TOZD TIO
- 16. Bole Primož, nam. DS Skupne službe

ODBOR ZA INFORMIRANJE

šteje 8 članov

- 1. Puhar Marjan, pred. DS Skupne službe
- 2. Ješe Dimitrij, nam. predsednika TOZD TIO
- 3. Sodja Ivanka, član TOZD Kovačnica
- 4. Kranjc Viktorija, član TOZD Verigarna
- 5. Dobnikar Bogo, član TOZD Vijakarna
- 6. Lukan Polona, član TOZD Sidrne verige
- 7. Zor Anton, član TOZD Vzdrževanje
- 8. Prešeren Franc, član TOZD Orodjarna

Ali jih poznate, tovariši?

Janko Stušek, prof.

Alkoholizem je stalna bolezen Verige, enkrat bolj razraščena, drugič spet zavrt, nikoli pa ozdravljena. V svojih stoterih oblikah, ki se kot ptič Fenix vedno znova pojavlja, ni nikdar tako nepomemben, da bi ga lahko zamenjali. Ugotavljamo, da smo nekaj let nazaj uspeli dokaj omejiti alkoholizem in zmanjšati alkoholne pojave na majhno število bolj ali manj znanih individualnih primerov, od katerih smo jih nekaj uspeli poslati na zdravljenje. Zadnji dve leti, kot nam poizvedbe zagotavljajo, se

splošno pitje alkohola v tovarni spet krepi. V takšno situacijo je padla nabava osvežujočega napitka »Green«, ki je bil v vročih poletnih dneh zelo priljubljena pijača.

Kako se je pravzaprav pričela bitka za Green pivo, ki lahko rečemo, še ni končana, je pa zagotovo izgubljena? Predstavniki pivovarne Laško se je že v aprilu mesecu pojavil v Tovarni verig s ponudbo, da bi preko nje pričeli v tovarni s prodajo piva Green. Zaradi nedvoumnih dokazil, ki jih je posredovala pivo-

varna Laško, da je v pivu alkohol, čeprav v zelo malih količinah, se je z uvedbo te vrste pijače neprestano odlašalo, dokler niso okrog 20. junija v TOZD vzdrževanje delavci na svojo pest pri Murki naročili »inkriminirano« pivo in ga prinesli v temeljni organizacijo. Ta voda je prebila jez. Že konec junija je bilo na kolegiju vodstva delovne organizacije z glasovanjem določeno, da se prodaja piva Green uvede v vsej delovni organizaciji in sicer za določen čas, dokler služba varstva pri delu ne preskrbi vse dokumentacije ustreznih republiških forumov, da se Green pivo lahko prodaja. Služba varstva pri delu in ožje vodstvo delovne organizacije, ki v konkretni situaciji odgovarjata za zakonitost, sta že na samem začetku nasprotovala tej uvedbi. Zakonska določila že iz leta 1946 in iz vseh nadaljnjih let 1963, 1965, 1971, 1972 in 1975 so nedvoumna: prepovedano je vnašati alkohol v delovno organizacijo in zakon ne loči nizko alkoholnih od žganih pijač. Pri pivu ni problem samo alkohol, temveč tudi hmelj, ki ima blažji narkotični učinek. Od tod tudi zaspasnost po pivu, dokler alkohol ne naredi svojega.

Skratka, po uvedbi Greena se je bitka za njegovo ukinitve še

Takole se vnaša v tovarno alkohol iz bližnjih gostiln

Nobena ograja ni zadosti dobra, če ni zavesti in kontrole

le pričela. Prvo je bilo dejstvo, da Green ni nikdar imel legalne podlage za točenje v delovni organizaciji. Prišlo je negativno mnenje specialista za medicino dela (12. 7. 1977). Sodna medicina prav tako ne izda »licence« za uporabo navedenega piva v delovnih organizacijah. Sam direktor pivovarne Laško v dopisu dne 6. 12. 1976 ugotavlja: »Pivo, ki se pojavlja kot najmasovnejša potrošnja pijača na jugoslovanškem trgu, vsebuje ca. 4% alkohola v enem litru tekočine in se kot takšna uvršča po pravilniku o pijačah med alkoholne pijače. Green vsebuje pod 2% alkohola in je zaradi nizke stopnje alkohola po Ur. listu št. 33/72 oproščen zveznega prometnega davka.« V tem davčnem grmu tudi tiči zajec. Da je pivo Green brezalkoholni napitek, velja le za našo davčno zakonodajo, ki pri obračunu davka loči alkoholne in brezalkoholne pijače, mejo pa predstavlja 2% alkohola. Direktor pivovarne nadalje še pravi: »Zanimivo je tudi to, če popijemo 3 steklenice Greena, količina alkohola v krvi še vedno ne doseže 0,5‰...« Smo se razumeli?! Zakon spet dovoljuje, da ima šofer lahko v krvi do 0,5‰ alkohola. Vendar gre le za šoferje amaterje.

Republiški inšpektorat dela se ne meni niti za obračun davka niti za šoferje amaterje. Zato je dne 20. 7. 1977 izdal odločbo o prepovedi uživanja alkoholnih pijač (vključno pivo) vsem delavcem in jo naslovil na Tovarno verig Lesce. Po tej odločbi je bila prodaja piva Green spet s sklepom kolegija ukinjena. Toda pivo ne bi bilo pivo, če ne bi dobro vrelo in se penilo. Na zadnji seji delavskega sveta dne 23. 8. 1977, je spet privrelo na dan z vprašanjem, zakaj je bilo ukinjeno. Odgovor bo delegatom posredovala tričlanska specialna komisija, ko ga bo dobila na republiškem inšpektoratu za delo.

Pivo Green je pač dobro pivo, ki ga točijo v marsikateri delovni organizaciji. Če ni tožnika, ni sodnika! Pri nas pa ne moremo mimo dveh dejstev: da vsebuje alkohol in da v Tovarni verig ne pijemo samo piva Green. To drugo dejstvo se nedvomno vidi iz objavljenih slik.

Borba za pivo Green je sprožila drugo borbo in to okrepljeno borbo proti alkoholu. Green sam po sebi, človeško gledano, niti ni nevaren. Odlično pa se meša z drugimi žganimi pijačami. Prav to je tudi tisto, kar je najnevarnejše. V primeru nesreče pri delu, in že marsikateri je botroval alkohol, bi se ob pregledu krvi vsakdo skliceval na pivo Green, če bi ga točili, seveda. Odgovornost bi bila takoj individualna, konkretna, torej tistega, ki je dovolil uporabo piva, in organizacije kot celote.

V juliju je potekala akcija dokazovanja prinašanja alkohola v delovno organizacijo. V dveh dneh je bilo posnetih 31 slik. Marsikaj pa smo izvedeli tudi brez slik. Česa vsega se naši delavci poslužijo, da pridejo do alkohola: žena, otrok, sodelavec, upokojenec, posrednikov, potnikov. Še največkrat pa jo kar sami mahnejo na šilce čez tيره, kar se zavleče tudi po debelo uro, ali pa se skrivajo ob robu rampe, da jih ne dobi čuvaj.

Človeška iznajdljivost je neomejena, da zadosti svojim potrebam. In če je ta potreba slučajno alkohol, gre iznajdljivost v tej smeri. V hladilnem olju, v odtočnem žlebu, v stranišču, črni kavi, garderobnih omaricah, reni in podobno; vse to so mesta, kjer se skriva alkohol. Imeli smo delavca, ki je popil liter žganja na »šiht«! Še ni dolgo tega, ko se je v popoldanski izmeni nekaj delavcev tako napilo, da se je eden od njih komaj izbruhal za tovarniško ograjo: v posmeh mimoidočim in »dobro« ime tovarni. Imeli smo primere uporabe reprezentančne pijače, namesto dobrega popoldanskega dežurstva. Ali primere logike, da se ob dragih nadurah prileže tudi draga pijača. Saj tega ne bo nih-

če zvedel! Alkohol ima svoje privrčence na vseh mestih. Tudi po vodstvenih lahko poseže. Konec koncev lahko rečemo, da s stališča delovne organizacije oziroma zakonodaje ni nobene razlike med pitjem iz potrebe in praznovanjem rojstnega dne ali kakega drugega praznika zadnje pol ure pred koncem delavnika. Vsako pitje alkohola med delovnim časom je po zakonu prepovedano!

Z Greenom je bila ukinjena zelo uspešna ne pa tudi pravilna rešitev preskrbe pijač delavcem. S predlogi nas vseh in ustreznimi rešitvami, vendar ne takimi, da iz avtomatov krademo pijačo, bo potrebno dobiti Greenu ustrezen brezalkoholni ekvivalent.

Akcija boja proti alkoholizmu v DO je stekla in dokler ne bodo doseženi nekateri trdni, pozitivni rezultati, ne smemo odnehati. V to akcijo bi moral biti vključen tudi sindikat, saj gre tudi za pomoč ljudem in ne samo disciplino ter zakonitost v tovarni. Ljudje svoje izkušnje po svoje ocenjujejo. Pavšalizacije ocen, da se mu pri stroju ali pa

Stališča sekretariata predsedstva RS ZSS

Z zakonom o združenem delu smo se obvezali, da najpozneje s 1. 1. 1978 uveljavimo določbe o ugotavljanju celotnega dohodka, razporejanju dohodka in čistega dohodka ter delitvi sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev.

Sindikati smo na vseh ravneh vzpodbudili sprejemanje programov za uresničevanje zakona o združenem delu. Ti programi so sprejeti v večini temeljnih organizacij združenega dela. Načrtovano delo poteka več ali manj po programih, so pa velike razlike v intenzivnosti pri uresničevanju posameznih nalog.

Pri uveljavljanju načela delitve po delu, ki ga opredeljujejo predvsem členi zakona od 125. do 138., je v temeljnih organizacijah združenega dela že veliko storjenega.

Sekretariat predsedstva RS ZSS v razširjeni sestavi je razpravljal o eni takih metod, to je o metodi »VREDNOTENJA DELAVČEVE UČINKOVITOSTI«, ki ima nekaj elementov, kateri upoštevajo delavčev učinkovitost, vendar metoda sama uveljavlja predvsem sistem ocenjevanja delavca in njegovega prispevka z vidika količine dela, kakovosti dela, odnosa do sredstev pri delu in delovnih pogojev ter odnosa do ljudi. Metoda torej, ne upošteva vseh z zakonom predpisanih elementov za ugotavljanje prispevka delavca na osnovi živga in minulega dela. Poleg te pomanjkljivosti, pa metoda podreja merjenje delavčevega prispevka ocenjevanju delavca.

Ker se ta metoda večkrat nekritično rveljavlja v temeljnih organizacijah združenega dela, opozarjamo posebej na nekatera nesprejemljiva izhodišča:

1. Metoda ocenjevanja delavca ni sprejemljiva, zlasti ne v temeljnih organizacijah združenega dela materialne proizvodnje, kjer že sedaj merijo količino in kvaliteto dela z bolj ali manj objektivnimi merili. Predvsem tu je možno meriti in ne ocenjevati tudi uspešnost uporabe sredstev, pri delu dosežene prihranke, torej, gospodarjenje s sredstvi in upravljanje z njimi.

Metode ocenjevanja delovnega prispevka, ne pa delavca, so lahko le dodatni pripomoček merjenja doseženih delovnih rezultatov. Omenjena metoda ne nudi niti rešitev glede merjenja prispevka delavca z inovacijami, racionalizacijami in drugimi oblikami njegove ustvarjalnosti pri delu z družbenimi sredstvi, ki lahko pomebno prispevajo k povečanju dohodka TOZD in so zato tudi element delitve osebnih dohodkov.

2. Metoda predlaga kot možne kriterije ocenjevanje delovne uspešnosti tudi odgovornost pri de-

delovnem mestu že dvajset let ni nič zgodilo, še ni porok, da mu v enaindvajsetem letu ne bo stisnilo roke. Vprašanje pitja v delovni organizaciji ni vprašanje, ki bi ga lahko razrešil posameznik, kajti le-ta ga ocenjuje subjektivno. Temveč je to naloga zakonodaje, odgovornih in delovne organizacije kot celote. Prav zato se lahko in moramo vprašati: »Tovariši, ali jih poznate?« Bili so slikani. Če drugega nič, so šli iz delovne organizacije na nepredpisan način. V vrečkah je namreč lahko tudi pralni prašek ali sadje. Kdo ve? In vendar...! Saj so se pri nabavi znašle med steklenicami Greena tudi steklenice Union piva.

Ta akcija še ne pomeni zmage. Nikomur niti ne gre za zmago. Večkratna akcija pa bo zagotovo pomenilaboljšanje.

Naj se na koncu zahvalimo še službi varstva pri delu, saj je bila z duhovno in operativno pomočjo osrednji steber pri izvedbi akcije, ki ji je bila v skrbi za človeka več kot le gola službena dolžnost.

lu in samostojnost pri odločitvah. Ta dva elementa sta lahko kriterija za vrednotenje zahtevnosti dela (sestavljenosti). Kriterij uspešnosti vodenja naloge pa je v celoti vprašljiv, ker se mora rezultat tega pokazati v boljši kakovosti, večji količini ali gospodarnosti oziroma v večjem dohodku.

V metodi je nesprejemljiv tudi predlagani postopek ocenjevanja delavca. Po tem postopku nadrejeni ocenjuje delavca. Zaradi takšnega pristopa je nesporno, da metoda ocenjevanja delavca in ne delovnega prispevka, ohranja odnose nadrejenosti in podrejenosti ter uvaja disciplino preko osebnih dohodkov, ne pa z zakonom predvidenim postopkom. Tako postavljen sistem »poslušnosti« do nadrejenih zaradi večje discipline, lahko daje trenutno celo večje finančne rezultate, vendar je v nasprotju z našimi samoupravnimi načeli, da samo delo in rezultati dela določajo položaj delavca.

3. Zakon o združenem delu določa, da delavci začasno ugotavljajo in izplačujejo osebne dohodke za dobo, ki ne smejo biti daljše od enega meseca in da morajo upoštevati, tudi za izplačilo akontacije, osnove in merila, ki ustrezajo rezultatom delavčevega dela in njegovega prispevka v tej dobi, kar mora biti urejeno v pismenem obračunu akontacije. Določa tudi dokončni obračun osebnega dohodka za vsakega delavca, ki mora biti delavcu vročen v pismeni obliki, upošteva vse merila. Šestmesečno oziroma trimesečno ocenjevanje delavcev, kakršnega predlaga omenjena metoda, pa nima zakonske osnove.

4. Predlagana metoda pomeni le drugačen način razdelitve »obstoječe« mase sredstev za osebne dohodke med posamezne delavce, ne motivira pa delavcev za pridobivanje večjega dohodka in s tem tudi večjih osebnih dohodkov, na pravih osnovah.

5. Tudi odprava teh in drugih pomanjkljivosti, ki jih vsebuje predlagana metoda, še vedno ne more služiti kot osnova za graditev takšnih odnosov v delitvi osebnih dohodkov, kot jih določa zakon o združenem delu.

Sekretariat predsedstva RS ZSS meni, da je potrebno v vseh osnovnih organizacijah sindikata, kjer se odločajo za kakršnokoli metodo ugotavljanja delovnega prispevka, te metode temeljito oceniti. Še posebej kritično pa je potrebno oceniti posamezne elemente ponujenih metod in njihovo skladnost z ustavo in zakonom o združenem delu.

Sekretariat
predsedstva RS ZSS

Kadrovske vesti

(julij—avgust)
NOVOSPREJETI
EOS:

Čop Krista
Finančni sektor:
Maček Janko, Rogač Vlasta
Splošni sektor:
Kužnik Matilda, Murić Mina
TOZD Orodjarna:
Ikanović Ikmeta, Jauševac Marjan, Klavora Miran, Hočevar Bojan
TOZD Vzdrževanje:
Krebs Roman, Sinković Zvonimir
TOZD Vijakarna:
Stiperski Marjan
TOZD Verigarna:
Cincar Milutin, Kirar Katarina, Kordež Domen, Mihajlović Milivoje
TOZD Kovačnica:
Nezirović Muharem, Ikač Ratko, Šebat Marija, Hatić Enver, Čehić Esad
TOZD Sidrne verige:
Klobučar Zdravko, Dević Stevan, Sarajlić Ilija
TOZD TIO:
Breljih Vesna

ODŠLI:

Komercialni sektor:
Pretnar Milan, Mrak Andrej
TOZD Vijakarna:
Marčić Ivan, Trstenjak Angelca, Bogataj Janez
TOZD Verigarna:
Derling Antonija, Ambrožič Irena, Ažman Anton, Vučićević Milenko
TOZD Kovačnica:
Majcen Jože
TOZD TIO:
Maurer Filip

POROČILI SO SE:

Grujičić Radojka	— tehnični sektor
Pejić Jure	— komercialni sektor
Pungerčar Franc	— TOZD Sidrne verige
Stojc Drago	— tehnični sektor
Puhar Marjan	— tehnični sektor
Primožič Drago	— TOZD Orodjarna
Smole Jože	— TOZD Orodjarna
Demšar Anton	— TOZD Vzdrževanje
Bagi Antonij	— TOZD Kovačnica
Macuh Janez	— TOZD Kovačnica
Ališić Ekrem	— TOZD Kovačnica

RODILI SO SE:

Harinski Tožetu in Marjani — hči Nataša
Smolej Tonetu iz TOZD Vzdrževanje — hči Dunja
Tavčar Jožetu iz TOZD Orodjarna — sin Aleš
Štular Cvetu in Jani iz Skupnih služb — sin Tomaž

NEOPRAVIČENI IZOSTANKI

(Julij—avgust 1977)

JULIJ

Repaši Ištvan	TOZD Kovačnica	1.
Otovič Radoš	TIO	1., 2., 5., 6.
Jogić Ibro	TOZD Verigarna	2.
Vovk Anton	TOZD Sidrne verige	2.
Resman Smiljan	TOZD Kovačnica	12.
Lotrič Milan	TOZD Kovačnica	8., 14., 15., 18.,
Milosavljević Stanko	TOZD Vijakarna	20., 21., 28.
Pretnar Branko	TOZD Verigarna	20., 21. 20.
Debelak Vito	TOZD Verigarna	20.
Koblar Lidija	TOZD Kovačnica	25., 26.
Sokač Štefan	TOZD Verigarna	27.
Bizjak Milan	TOZD Vijakarna	29.
Garibovič Asim	TOZD Verigarna	29.

AVGUST

Garibovič Asim	TOZD Verigarna	1.
Lotrič Milan	TOZD Kovačnica	1., 2., 16., 17.
Tramšek Miro	TOZD Kovačnica	1., 5.
Zemljč Martin	TOZD Verigarna	3., 16.
Grčar Janez	TOZD Vijakarna	8., 9.
Cvetković Ivan	TOZD Sidrne verige	10., 11., 12., 15.
Nerad Marjan	TOZD Vijakarna	15., 16.
Repaši Ištvan	TOZD Kovačnica	15.
Bizjak Milan	TOZD Vijakarna	16., 17., 18.
Ulčar Vladimir	TOZD Sidrne verige	15., 16.
Rošič Nazif	TOZD Kovačnica	16.
Drekonja Bogdan	TOZD Kovačnica	16., 17.
Golub Nenad	TOZD Kovačnica	29., 30.
Pfajfar Alojz	TOZD Verigarna	19.
Peternel Tone	TOZD Verigarna	23.
Mandeljc Tomaž	TOZD Kovačnica	23., 22.
Veseli Tomislav	TIO	23.
Mončilović Hranislav	TOZD Kovačnica	26.
Rošič Halid	TOZD Kovačnica	26.
Fišar Anton	TOZD Kovačnica	29.
Urh Franc	TOZD Kovačnica	29.
Jesenovec Marko	TOZD Kovačnica	29.
Nučić Janez	TOZD Kovačnica	26.

Iz kadrovskega oddelka

Ob sprejemu samoupravnih sporazumov

Jernej Vovk

Delegatski način delavskega samoupravljanja na vseh področjih družbenega življenja v naši socialistični družbi deluje že tretje leto.

Ce delegatsko delo preletimo v celoti, lahko ugotovimo, da se razgrinja pred nami še ogromno delo. Da bomo sposobni vse to delo opraviti in ga pravilno razumeti, se moramo vsi nadalje izobraževati predvsem v delegatskem sistemu.

Smo tik pred sprejetjem mnogih samoupravnih sporazumov za petletno delo na različnih področjih družbenega življenja. Več mesecev je bilo namenjeno za javne razprave na predložene osnutke sporazumov in zbiranje pripomb za usklajevanje samoupravnih sporazumov.

V tem smislu so bile tudi v tovarni po skupinah organizirane javne razprave, ki naj bi izoblikovale stališča in pripombe na predložene osnutke sporazumov.

Ker pomenijo samoupravni sporazumi novost v našem samoupravnem sistemu, mislim, da ga morda nekateri sicer marljivi delavci v celoti še ne dojemajo, je prav, da se posreduje kratko pojasnilo, kaj so namreč sporazumi, čemu služijo in kaj v svoji vsebini zajemajo.

Samoupravni sporazum je plod delegatskega dogovarjanja za programsko predloženo delo in za način, kako bomo določeno delo izvajali. Iz tako začrtanega programa dela pa je tudi razvidno, kaj želimo doseči na določenem področju dejavnosti, in na kakšen način bomo program dela financirali.

Za vsako področje družbenega življenja se je treba dogovarjati s tistimi delegati oziroma strokovnimi službami, ki bodo dogovorjeni program dela sposobne tudi izvajati.

Ob tem naj kot primer za dogovarjanje prikažem področje splošnega izobraževanja v okviru občinskega pa tudi slovenskega prostora.

Delegati uporabniki se skupaj z delegati izvajalci dogovarjajo, kakšen osnovni učni program za osnovne šole bodo izvajali in financirali. Uporabniki delegati so torej vsi tisti, ki so vključeni v osnovno šolsko in drugo izobraževanje.

Izvajalci delegati na področju izobraževanja pa so vsi tisti pedagoški delavci in strokovne službe, ki bodo v okviru programa nudili vsem učencem v vseh šolah učno snov na tak način, ki bo v dani situaciji dala izvajalcem kot uporabnikom najboljše učne uspehe.

Ker smo v času sprejemanja samoupravnih sporazumov, za katere smo se dogovorili in jih bomo razvijali, naj omenim samo nekatere poglavitne sporazume:

Področje splošnega izobraževanja, ki zajema malo šolo in obvezni osnovnošolski program. Poleg tega pa še izobrazbo na višjih in visokih šolah za visoko strokovne kadre.

Pomembno je tudi področje otroškega varstva. Program prav tako predvideva, da ga moramo razvijati naprej. Zakaj?

Ugotovljamo, da primanjkuje še mnogo otroških vrtcev. Pomeni, da vsi zaposleni starši še vedno ne morejo svojih otrok oddati v varno bivališče vrtcev.

Nadalje smo se dogovorili, da bomo razvijali tudi dogovorjeni program socialnega skrbstva. Spomnimo se, koliko imamo v družbi prizadetih in pohabljenih tako mladih kot odraslih. Program predvideva, da bomo skušali tudi za prizadete organizirati in jim zagotoviti minimalno, človeka dostojno življenje tako, da bi jim nudili tako delo in izobrazbo, ki jo bo posameznik zmožen opraviti. Program socialnega skrbstva ima torej mnogo humanizma v svoji vsebini in razvijali ga bomo toliko, kolikor bomo humani.

Prav tako je pomembno področje načrtnega in sistematičnega

ga zaposlovanja v okviru gorenjske regije.

Področje zdravstvenega zavarovanja v programu predvideva boljšo zdravstveno in pravočasno uslugo, skrb za sistematično preventivno zdravljenje. Nadalje je samoupravni sporazum za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Mnogo je članov naše družbe, ki so že vsi svojo moč in energijo vložili v to, kar imamo, po končani delovni dobi ob upokojitvi pa so prepuščeni v samoto in ne vedo, kje bodo poiskali miren in varen kotiček za jesen svojega življenja. Naj omenim, da se za take namene tudi v Radovljici gradi nov dom upokojencev.

Razen tega poznamo že druga področja dela s svojim programom, ki skrbijo za rekreacijo in kulturno duševno bogatenje vseh članov v naši družbi. V mislih imam telesno kulturno dejavnost in kulturno prosvetno dejavnost.

Potrebno je, da se po delu tudi rekreacijsko in kulturno razvedrimo, saj se morda prav ob tem sprostimo in si nabiramo novih moči za delo.

Skušal sem navesti le nekatere področja našega družbenega življenja, za katera smo se dogovorili in se bomo še dogovarjali uporabniki in izvajalci v okviru možne finančne realizacije združenega dela nasploh.

Prav o vseh navedenih sporazumih in še nekaterih je tekla pred kratkim razprava v delovnih enotah tovarne z namenom, da se delavci seznanimo s programi in da se dogovorimo, katera področja so tista, ki morajo zaradi pomena in važnosti dobiti prioriteto in jih bomo v celoti razvijali.

Programi za navedene dejavnosti so obstajali že pred delegatskim sistemom samoupravljanja, imeli pa so jih izvajalci programov. Delegatski sistem pa je s svojim poslanstvom le odprl možnost, da lahko vsi, ki prispevamo sredstva za izvajanje programa, sodelujemo pri oblikovanju programov in zavzamemo stališča, ki jih je treba upoštevati.

Dva kvalitetna dosežka v TOZD sidrne verige

Janez Smole, ing.

Skoraj vedno, ko preverjamo delovne rezultate, se vprašamo koliko kg ali kosov smo izdelali in koliko je bilo to vredno. V celovito sliko v gospodarjenju pa sodijo tudi drugi rezultati. Med najpomembnejše štejemo razvojne dosežke.

V sodobnem času posveča industrija kvalitetnemu premiku v proizvodnem programu veliko pozornosti. Dobri poznavalci svetovnega gospodarstva trdijo, da se vsako leto med industrijskimi izdelki pojavi 20% novih. Ta proces teče tudi pri verigah in vijakih. Vsled tega je življenjsko pomembno, kako hitro in uspešno bomo v naši delovni organizaciji osvajali vedno bolj kvalitetne in nove izdelke. Tem nalogam zato posvečamo veliko pozornost. Dosegli smo tudi že precej uspehov. Ti pa gredo pogosto tiho in nezaznavno mimo nas.

V poletnih mesecih smo dva taka uspeha dosegli pri izdelkih TOZD Sidrne verige.

Po nekaj poskusih smo v redni proizvodnji izdelali prvo večjo količino verig za rudarstvo tretje, to je najvišje kvalitetne stopnje. Za jedersko elektrarno Krško pa smo za dviganje težkih bremen (o njih zdaj veliko slišimo, ko jih transportirajo iz Reke v Krško) izdelali sidrno verigo ϕ 76 posebne kvalitete. Ta veriga po kvaliteti presega vse tri standardizirane kvalitete pomorskih registrov. Verjetno bi jo lahko uvrstili v bodočo četrto kvalitetno stopnjo sidrnih verig.

Ob izdelavi teh dveh posebno zahtevnih izdelkov pa velja poudariti zlasti naslednje:

Kljub mnogim problemom, ki se ob vsaki novi proizvodnji pojavljajo, je proizvodnja teh dveh verig v obratu tekla normalno in še celo z zelo majhnim izmetom. Vse tekoče probleme, ki jih zlasti pri verigi za Krško ni bilo malo, smo reševali pravočasno in skupno z vsemi, ki so morali in so lahko prispevali svoj delež. Pri izdelavi verig za jedersko elektrarno je bila posebej vidna zavzetost strokovnih delavcev in delavcev v neposredni proizvodnji ter tvorno sodelovanje obrata, službe za pripravo proizvodnje, razvojne službe, službe tehnične kontrole in ostalih. Zato tudi uspeh ni izostal.

Ob tem se vsiljuje tudi naslednje razmišljanje: Tudi ob ostali redni proizvodnji se često pojavljajo težave in zastoji, katerih rešitev ni preprosta. Tudi reševanje teh problemov zahteva zavzetost in tvorno sodelovanje vseh udeležencev pro-

nju programov in zavzamemo stališča, ki jih je treba upoštevati.

Ko kritično obravnavamo programe, se moramo zavedati, da se vsi programi nekje navezujejo tudi na nas in smo tako nekako soudeleženci pri realizaciji samoupravnih sporazumov.

Vzemimo na primer samoupravni sporazum za izobraževanje do leta 1980. Ta program zajema v učnem načrtu izobraževanje vseh otrok počenši od male šole naprej. V ta program so torej neposredno vključeni vsi zaposleni starši, katerih otroci obiskujejo osnovno šolo.

Pri tem nam gotovo ne bo vseeno, v kakšnih pogojih in možnostih se bo naš otrok v osnovni šoli in naprej izobraževal. Zato nam omenjeno področje že zaradi svojega pomena narekuje, da smo se dolžni zanimati zanj, da ga poznamo.

Razumljivo, da se posamezni občan vključuje v tisto vrsto dejavnosti, do katere čuti potrebo, ima veselje do nje in jo zato tudi najbolje pozna. Začrtano družbeno programirano delo naj ne gre mimo nas.

Čestokrat poudarjamo, da se za skupno družbeno delo delegati dogovarjajo, eno vprašanje ostaja pa odprto. Ali sta obe delegaciji tako uporabniki in izvajalci resnično seznanjeni z vsebinsko začrtano potjo, kako bo izveden program in način financiranja.

Obe delegaciji se enakopravno med seboj lahko dogovarjata, če sta obe primerno usposobljeni. Resnici na ljubo je treba reči, da so delegati uporabniki v mnogih primerih pri razlagi in obravnavi programov bolj poslušalci kot pa kritični oblikovalci stališč.

Le tako bo delegatski sistem in celotno združeno delo intenzivno in resnično sposobno kritično obravnavati vse programe, ki so namenjeni razvoju družbene skupnosti na vseh področjih.

PETO SREČANJE BORCEV NOB SŽ V KRMI

Na petem srečanju aktivnih železarjev-borcev NOB, ki je bilo 27. avgusta 1977 pri Kovinarski koči v Krmi, se je zbralo okrog 2.000 nekdanjih borcev in aktivistov ter njihovih svojcev. Udeležili so se ga tudi predstavniki občinskih skupščin Jesenice in Radovljice, predstavniki JLA, predstavniki vodstev in političnih organizacij vseh OZD v sklopu Slovenskih železarn in drugi gosti. Udeležence je najprej v imenu koordinacijskega odbora aktivov ZB NOV, ki deluje pri SOZD SŽ, pozdravil tovariš Jože Ulčar. Nato je borcev govoril nekdanji borec Anton Dežman iz Železarne Jesenice, ki je obudil spomine na čase iz NOB in vlogo borcev v povojni izgradnji našega gospodarstva in delavskega samoupravljanja. Udeleženci so poslali pozdravno pismo tovarišu Titu in mu zaželeli srečno vrnitev v domovino in uspeh na državniškem in prijateljskem obisku v SSSR, LR Koreji in na Kitajskem. Delegacije so nato odnesle vence na spomenik žrtvam v Radovni, k spomeniku padlih borcem na Dovjem in na Belem polju. Sledil je kulturni spored, ki so ga izvajali pihalni orkester Železarne Jesenice in recitatorji.

Po slavnostnem delu programa je bil koncert pihalne

ga orkestra iz Železarne Jesenice, med tem pa so udeležencem razdelili pakete in golač. Za zabelo v popoldanskih urah je skrbel zabavni ansambel »Karavanke«, organizirana so bila še razna športno-rekreacijska tekmovanja in zmagovalcem razdeljene nagrade.

Jeseniškimi železarjem, ki so bili tokrat organizatorji, je treba izreči priznanje in zahvalo za zelo dobro organizacijo in izvedbo petega srečanja borcev NOB Slovenskih železarn. Tudi vreme je bilo organizatorjem naklonjeno. Lahko rečemo, da so bili udeleženci zadovoljni in da je bilo srečanje najboljšo od vseh dosedanjih. Povsod je bilo videti nasmejane in vesele obraze, slišati je bilo pohvalne izraze organizatorjem in seveda tudi želje po podobnih srečanjih.

Škoda le, da doslej nismo našli načina in možnosti za srečanje vseh borcev, tudi tistih, ki so v preteklih povojnih letih odšli v pokoj, ki pa so veliko prispevali k zmagi naše revolucije in povojni izgradnji gospodarstva. V bodoče bodo morali merodajni činitelji, posebno pa koordinacijski odbor ZB NOV pri SOZD SŽ razmišljati o tem in najti možnosti za občasna srečanja teh borcev.

N. B.

izvodnega procesa (od komercialne naprej). Pa vendar tega ni v tolikšni meri. Kot da nas je prevzela vsakdanja lagodnost. Interes za skupni uspeh, ki se kaže v uresničitvi mesečnih operativnih planov je tu mnogo manj prisoten.

Zakaj tako?

Kovaško tekmovanje na Rogli

Franc Hanžič, ing.

V okviru IV. kovaškega piknika, ki je bil 21. avgusta na Rogli, je bilo tekmovanje v prostem kovanju. Organizacija piknika je pripravila Unior-kovaška industrija Zreče.

Doslej se naša TOZD tradicionalnega kovaškega piknika še ni udeležila, zato smo bili še posebno vabljeni. Da bi bilo tekmovanje kar najbolj kvalitetno, nam je prireditelj poslal potrebno dokumentacijo tj. načrt izkova, ocenjevalne kriterije in program prireditve.

Za tekmovanje je bilo določeno, da se prosto kuje gasil-ska sekirica. Za kovanje izkova-ka je bila določena ekipa, ki sta jo sestavljala kovač in pomočnik.

V naši TOZD smo organizirali dve ekipi. Po kakovosti je imela naša prva ekipa vse možnosti, da se uvrsti v sam vrh tekmovalnih skupin. Za tekmovanje smo se pripravili tako, da sta ekipi vadili nekaj ur, kar naj bi zadostovalo za čim uspešnejši nastop.

Prvo ekipo sta sestavljala kovača Crnkovič Jože in Kovačič Ivan, drugo pa Mujakič Ibrahim in Trivič Miroslav.

Da bi naši ekipi nastopili v kar najbolj sproščenem okolju, smo organizirali tudi štiri-člansko ekipo navijačev.

Na tekmovanju naši ekipi nista imeli preveč ugodnega žreba, saj je druga ekipa imela tekmovalno številko 3, prva pa številko 5. Tako je morala druga ekipa nastopiti takoj v prvi tekmovalni skupini. Vseh tekmovalnih skupin je bilo pet, kajti v eni skupini so nastopi-

le štiri ekipe. Za tekmovanje se je prijavilo 18 ekip: Tang Nova Gradiška, Fekro, Veriga, Unior, Ravne, Min Niš, Tam, Delekovod Vinkovci, Lovrenc Pohorje in Batuje.

Za kovanje gasilske sekirice je bilo na voljo pol ure. Pravila ocenjevanja so poleg časa izdelave obsegala še natančnost dimenzij, razlike debeline stene ter estetski videz.

Tekmovanje si je ogledalo veliko število ljudi, vendar pa nam vreme ni bilo naklonjeno, saj je deževalo ves tekmovalni čas, to je več kot dve uri. Gledalci so burno spremljali potek tekmovanja — kovanja, saj prostega kovanja v naravi s polskimi kovačnicami skoraj ne vidimo več.

Od nastopajočih 18 ekip je bila ekipa Crnkovič-Kovačič peta, medtem ko je bila druga ekipa Mujakič-Trivič deveta.

Najhitrejši čas kovanja je dosegla naša prva ekipa, saj sta kovača Crnkovič in Kovačič izkovala sekirico v 10,15 minuti, vendar so ostali kriteriji ocenjevanja vplivali na dosego petega mesta. Kljub temu pa našima ekipama za njun prvi nastop čestitamo k uspehu ter nadaljnji popularizaciji kovaške dejavnosti naše delovne organizacije. Uspešno sodelovanje naših kovačev pa naj bi bilo vabilo in vzpodbuda za nadaljnje povezovanje z ostalimi kovači po vsej domovini. Za naslednje tekmovanje, ki bo drugo leto, želimo, da se kovaškega piknika udeleži še več ekip in večje število pristašev kovaške umetnosti.

Izlet na Madžarsko

Franc Ankerst

V zgodnjih jutranjih urah, ko je večina vaščanov še spala, je Kompasov avtobus že odpeljal zbrane delavke in delavce na dolgo pot v Budimpešto.

Prva »brezdimna« etapa vožnje z avtobusom je bila Lesce—Ptuj. Po krajšem postanku (za »kofetek«, vinjak ali kislno župco, za nekaj preslastnih dimov in še kaj) v Ptujju smo se napotili v Ormož.

Ormož je mestece, z mestnimi pravicami izvirajočimi iz leta 1331, in je sedež občine na južnem obronku Slovenskih goric z okoli 1.600 prebivalci. Mesto je krajevno gospodarsko središče agrarne okolice.

V Ormožu smo si ogledali tovarno plastičnih in optičnih proizvodov — »Jože Kerenčič« (J. Kerenčič — narodni heroj). Tovarna je razmeroma nova in dobro urejena. Proizvaja drobne plastične izdelke, kot so PEZ figurice, plastenke itd. V oddelku OPTYL pa proizvajajo bogat asortiment okvirjev za očala. Tehnologija je, po zadrževanju strokovnjakov iz tega oddelka, naj-sodobnejša in nam zato vseh oddelkov (lakiranje) niso pokazali. Dohodki delavk in delavcev pri ročnem delu oziroma pri strojih pa se od naših na približno istih delovnih mestih (pakiranje — stiskanje) občutno razlikujejo — v naše dobro.

Vožnjo od Ormoža do Lendave smo opravili v razmeroma kratkem času, saj nas je vodič Kompas, tov. Štrukelj Jože, stalno opozarjal in seznanjal s posebnostmi krajev, skozi katere smo se vozili.

Lendava je mesto — sedež občine na vznožju vinorodnih Lendavskih goric z okoli 3.000 prebivalci slovenske in madžarske narodnosti. Tu je zadnja železniška postaja iz Čakovca, gospodarsko središče Dolnjega Prekmurja s precejšnjo industrijo, ki se opira zlasti na bližnja naftna polja in zemeljskimi plini. Tu je pod vodstvom Miška Kranjca leta 1934 začela izhajati Ljudska pravica.

V Lendavi smo vsi mrzlično opravili nekaj »formalnosti« in že smo odbrzeli na mejni prehod Dolga vas. Obe carini smo brez »nezgod« smrtno resni prešli. Še danes ne vem, zakaj človek na kratki poti preko carinskega prehoda postane tako tih in resen. (Najbrž zaradi pretesnih čevljev in nedrčkov).

Prestopili smo jugoslovansko-madžarsko mejo in zavozili po cestah naše severne sosede Madžarske.

Madžarska ljudska republika, socialistična država v srednji Evropi meri dobrih 93.000 km² in šteje okoli 10,5 milijona prebivalcev. Reliefno ni razgibana, saj ima njena najvišja gora komaj 1010 m. Madžarska je industrijsko-agrarna dežela. Že pred drugo svetovno vojno je imela znatno industrijo, še bolj pa se je razvila v povojnem času.

Madžarska ima izredno burno in razgibano zgodovino, kar dokazujejo številni spomeniki, gradovi, cerkve itd.

Prispeli smo v KESZTHELY, popili kavico, ugotovili, da je Blatno jezero res blatno in takoj odbrzeli naprej proti cilju.

Z nočjo smo prispeli v Budimpešto, brez posebnih zapletov kar naravnost pred hotel VOLGA, kjer smo imeli rezervirano večerjo in prenočišče. Zaradi prisotne »višje sile« (beri velesile) smo se po enournem prerekanju odpeljali v hotel EUROPA.

Sobotno jutro je bilo deževno in nič kaj primerno za postopanje po budimpeštanskih ulicah. Kljub temu smo se porazgubili po mestu in se po nekaj urah z zavitki pod pazduhami vračali z velemestnih ulic, polnih izpušnih plinov prevladujočih dvotaktnih avtomobilov.

»Budimpešta je lepo mesto« — to sem že večkrat slišal preden sem jo videl in moram priznati, da je v tem dosti resnice.

Vodič, gospod Kalamar Šandor, ki nas je vodil po Budimpešti, nam je zagotovil, da je Budimpešta panoramsko najlepše velenje v Evropi.

Gospod Šandor nam je o Budimpešti povedal med drugim tudi tele zanimivosti:

Budimpešta je glavno mesto LR Madžarske, z okoli 2,3 milijona prebivalci. Nastala je v letih 1872 do 1873 z združitvijo starega dela mesta Budina na desnem in nove Pešte na levem bregu Donave. Je središče kulturnega, političnega in gospodarskega življenja Madžarske, v njej sta osredotočeni okoli dve tretjini madžarske industrije.

Danes Budimpešta zavzema 525 km² ozemlja. Ima 17 univerz, 180 srednjih šol, 320 osnovnih šol, 25 hotelov, 25 gledališč, 2 operi, 1700 igrišč za nogomet in atletiko, med katerimi je najpomembnejši NEP stadion. Na NEP stadionu je bila odigrana prva tekma 20. 8. 1953. Reprezentanca Madžarske je bila na njem doslej premagana devetkrat, v spisek zmagovalcev se je leta 1961 z golom Galiča vpisala tudi naša reprezentanca. Stadion lahko sprejme 78.000 gledalcev (sedišča). V mestu je 28 tovarn, od katerih ima vsaka več kot 4000 delavcev. Največja je tovarna avtomobilov Chepel s 60.000 delavci, TUNGSRAM (žarnice) z 20.000 zaposlenimi itd., skupaj je v mestu 593.000 v industriji zaposlenih delavcev.

Med številnimi arhitektonskimi spomeniki iz srednjega veka in novjših časov gotovo najvidnejše mesto zavzema Bazilika in Parlament.

Bazilika je visoka 96 m, sprejme lahko 10.000 ljudi (vernikov), še za toliko ljudi pa je prostora v kletih. Prvo mašo so peli leta 1842, pa kateri je bil navzoč tudi cesar Franc Jožef I.

Parlament so začeli graditi 1885. leta in ga dokončali 1903.

leta. Za parlament so porabili 40.000.000 kosov opeke. To bi zadostovalo za 240 šestnadstropnih hiš. Parlament je visok blizu 100 metrov, dolg je 270 m in širok 123 m. Ima 27 vhodov in kar 21 km stopnic. Krasi ga 64 različnih grbov. Za notranji in zunanji okras so porabili 24 kg zlata. Takrat (1903. leta) je bila to največja zgradba na svetu.

Seveda se Budimpešta ponaša še z vrsto zgodovinskih in novejših zanimivosti, npr. prvi električni vlak 1892. leta, viseči verižni most, hotel HILTON, ki stoji poleg prekrasnih cerkva iz 16. in 17. stoletja in še in še, cesar pa se v kratkem članku ne da opisati in ne natanko ogledati.

Kar so nam pokazali (najbrž le sončno plat) je enkratno, nepozabno (cerkev Kralja Matjaža, mestni vodnjaki, galerija) in tipično madžarsko (»katakomb«, jezik, glasba, hrana).

Vračali smo se ob južni obali Blatnega jezera, se ustavili za kosilo v turističnem mestu SZIOFOK in nadaljevali pot do mesta NAGYKANIZSA, kjer smo zapravili zadnje forinte. Po nekaj kilometrih vožnje smo prišli na mejni prehod Goričane.

»Lepo je bilo, ampak doma je najlepše!« je rekla ena od udeležencev izleta, ko smo vozili skozi Čakovec proti Ptujju.

Dragocenosti, razen spominov z Madžarske ni prinesel nihče. Nekdo v avtobusu (zborovodja, vodja dobre volje, in sploh najživahnejši) je trdil, da se je naučil madžarsčine, npr. placskazi (beri plačkaši) = ODERUHI. Vsi pa smo si bili edini, da smo imeli najboljšega vodiča v srednji Evropi in najboljšega šoferja pri Kompasju.

Vsi udeleženci izleta se najlepše zahvaljujemo organizatorju in vsem, ki so nam izlet pravzaprav ekskurzijo omogočili in organizirali.

Na zdravljenje v Köln

Vitimir Rems, varn. ing.

Dne 9. 7. 1977 se je zgodila delavcu VINKU LOPARNIKU, staremu 22 let, v TOZD Sidrne verige nesreča pri delu, ki je zahtevala zahtevnejšo zdravniško pomoč. Do nesreče je prišlo, ko je ponesrečenec pomagal sodelavcu sprostiti zagodeni nož v členu verige. Usoden je bil udarec ročnega kladiva po členu in obrezilnem nožu, saj mu je nepričakovano priletel tujek — drobec kovine v desno oko. Ponesrečenemu delavcu je bila takoj nudena prva pomoč, saj je bil že eno uro po nesreči pripeljan v Klinični center.

V Ljubljani so zdravniki pri pregledu ugotovili, da ima ponesrečenec v očesu globoko vgnedena dva tujka kovine, ki jih ni mogoče odstraniti brez večjih posledic. Po teh ugotovitvah so se naši zdravniki takoj posvetovali s svojimi kolegi v Kölnu. Po približno dveh tednih je padla končna odločitev, da se izvede zahtevnejša kirurška operacija v Kölnu.

Nastopile so prve težave. Namreč ponesrečeni še ni imel potnega lista. Torej čas je tekel in treba je bilo urediti vse predpisane formalnosti, preden je delavec lahko odpotoval v tujino. Bolečina v očesu ni ponehala in stopnjevanje te je z naglico naraščalo. Dnevi so se vleкли kot tedni in ponesrečeni je še vedno čakal na napotnico, da se odpelje v tujino na zdravljenje.

Pred dnevi pa smo dobili obvestilo, da je delavec že odpotoval in vsi mu želimo, da bi se zdravljenje uspešno in kmalu končalo.

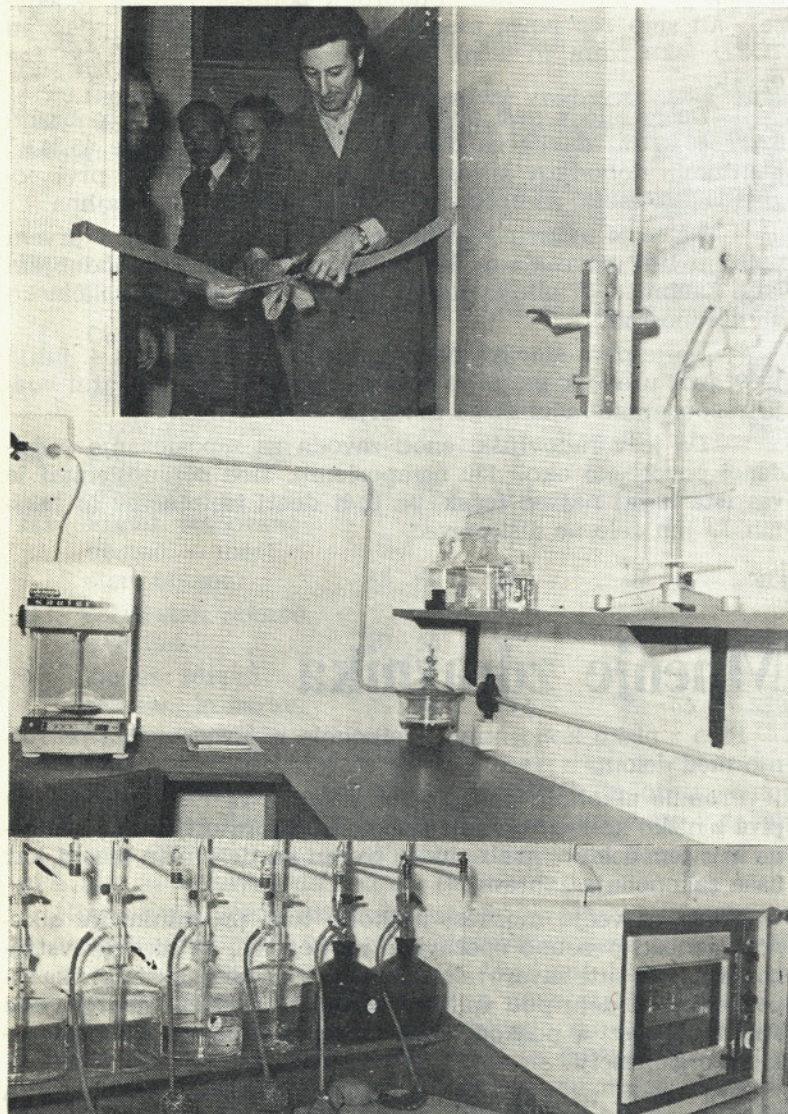
S tem člankom nameravam opozoriti sodelavce, ki jim pretilah lahko enaka nevarnost, da vedno uporabljajo zaščitna očala, kot to zahtevajo varnostni predpisi.

Prepozno je pač ugotavljati napake pri delu, ko več ne moremo preprečiti nesreče in ne njenih posledic.

— Plešasti drogerist je kupcu na vse načine hvalil neko zdravilo za rast las.

»Le kako morete hvaliti to zdravilo, ko sami nimate las,« pravi kupec.

»Ali je to kaj takega? Saj tudi moj sosed prodaja modrčke,« odvrne drogerist.

Kemijski laboratorij, ki smo ga nedavno odprli je pomembna pridobitev za našo OZD

Tretje srečanje folklorne skupin

Jože Hozjan

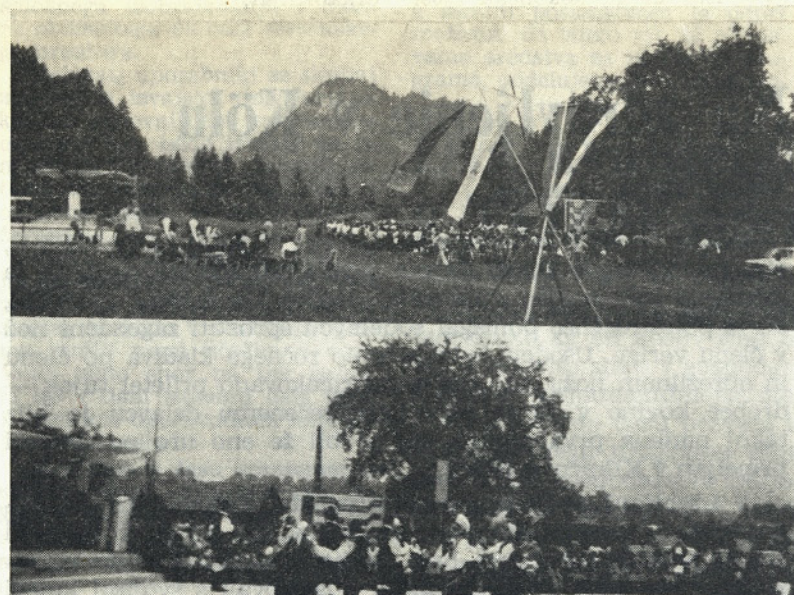
Kulturno prosvetno društvo SZ Veriga Lesce je v času petletnega obstoja in delovanja organiziralo 3. srečanje folklorne skupin. Letošnje srečanje smo organizirali v sodelovanju s Turističnim društvom Bled in pod pokroviteljstvom konference OOS Tovarne verig Lesce. Na tem srečanju, ki je bilo 16. 7. 1977 ob 19. uri v Festivalni dvorani na Bledu, so sodelovale štiri folklorne skupine, Lenti iz Madžarske, mladinska folklorna skupina iz Globasnice na Koroskem, folklorna skupina Kulturno umetniškega društva Beltinci iz Prekmurja in domača folklorna skupina Kulturno prosvetnega društva Veriga. Sprejem folklorne skupine je bil na dan prireditve v Tovarni verig, kjer smo jim nudili tudi kosilo. Nato so si vse skupine v narodnih nošah ogledale Bled. Na ta dan se je začel teden praznika Bleda, zato so gostovali tudi krošnjari in pevci iz Ribnice in godba na pihala iz Gorij, ki je praznovala svoj jubilej. Kulturni program je bil zelo bogat.

Po ogledu in sprevedu po Bledu so se skupine formirale v povorko za pohod po blejskih ulicah. Na čelu folklorne skupine je korakala godba na pihala DPD Svoboda iz Lesce. Povorka je krenila proti

hotelu Jelovica, kjer je skupina odplesala en ples. Nato so nadaljevali pot mimo avtobusne postaje do hotela Krim, kjer je odplesala skupina iz Globasnice, pred Park hotelom pa sta plesali skupini iz Beltincev in Madžarske, pred Festivalno dvorano pa domača skupina. Takoj po povorki folklorne skupine je pred dvorano nastopila godba iz Gorij s samostojnim koncertom. Na večer ob 19. uri so se vse folklorne skupine po vrsti predstavile s svojimi izvornimi plesi, značilnimi za svoj kraj.

Na koncu nastopa smo vse skupine obdarili s šopki gorenjskih nageljnov, vodje skupin pa s snežnimi verigami, vse nastopajoče pa s tovarniško značko. Večer smo zaključili z večerjo v naši okrepčevalnici.

Na tem srečanju smo se s predstavniki folklorne skupine iz Železarne Ravne in ostalimi dogovorili, da bomo srečanja nadaljevali v nekoliko drugačni obliki. Drugo leto bo organizator 4. srečanja folklorne skupine Železarna Ravne, naslednje leto pa zopet mi ali Železarna Jesenice. Kot vsa dosedanja srečanja, se je tudi to srečanje končalo v prijateljskem vzdušju s plesom in pesmijo in z željo po čimprejšnjem snidenju.

Peto srečanje članov Verige (Ribno '77)

Nesreče pri delu

(julij—avgust)

V juliju in avgustu je bilo 14 nesreč pri delu. Ponesrečili so se:

Kuščar Franc	Komercialni sektor
Šubašič Derviš	TOZD Vzdrževanje
Štular Marija	Splošni sektor
Antolin Rudi	Praktikant v orodjarni
Tramte Anton	TOZD Kovačnica
Novak Franc	TOZD Sidrne verige
Loparnik Vinko	TOZD Sidrne verige
Šimic Franc	TOZD Kovačnica
Verovšek Boris	TOZD Sidrne verige
Kovač Boris	TOZD Vzdrževanje
Cerkovnik Jože	TOZD Vzdrževanje
Tonejc Peter	TOZD Kovačnica
Torkar Borut	TOZD Vzdrževanje
Smolej Jakob	TOZD Verigarna

V juliju je zaradi nesreč pri delu izpadlo 86 delovnih dni, v avgustu pa 111 delovnih dni.

V letošnjem I. polletju je nekaj poškodb manj kot lani, večja pa je njihova resnost.

Iz SVD

PREDSTAVLJAMO VAM DELAVSKO ENOTNOST

Smoter: 60.000 izvodov

Bogat program založbe DE in drugih njenih dejavnosti

Letos DELAVSKA ENOTNOST, glasilo Zveze sindikatov Slovenije praznuje 35-letnico izhajanja. Ob jubileju je prav, da nas spoznate, da se seznanite z našimi dejavnostmi in našimi prizadevanji, da bi glasilo slovenskih sindikatov še bolj približalo članstvu.

Vsi v uredništvu in tisti, ki smo kakorkoli povezani z delavsko enotnostjo, se nenehno trudimo, da bi bil časnik predvsem glasilo tistega dela sindikalnega članstva, ki ima aktiven odnos do smotrov in nalog slovenskih in jugoslovanskih sindikatov. Novi vsebinski koncept, ki smo ga začeli uveljavljati pred dvema letoma, v znatni meri že odseva naša hotenja. O tem priča tudi stalno naraščanje števila bralcev in naročnikov; v dveh letih se je naklada skoraj podvojila. Danes že tiskamo 40.000 izvodov, kar se prej še ni zgodilo. Naša prizadevanja pa veljajo temu, da bi Delavsko enotnost prejel vsak sindikalni aktivist, kar smo zapisali tudi v sklepih na zadnjem kongresu slovenskih sindikatov, ko naj bi dosegli naklado Delavske enotnosti 60.000 izvodov, kolikor je sindikalnih aktivistov v Sloveniji.

Znano je, da že četrto leto izhaja kot priloga DE tudi »Vzajemnost«, glasilo Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Letos pa sta se ji pridružili še dve prilogi, in sicer »DELEGATSKI OBVEŠČEVALEC« Zdravstvene skupnosti Slovenije in »SINDIKALNI POROČEVALEC« republiškega sveta ZSS.

Naša prizadevanja pa gredo zdaj tudi v smeri, da bi po novem letu DE začela izhajati dvakrat tedensko. Tako bi postalo informiranje sindikalnega članstva še bolj aktualno in učinkovito.

Ob tej priložnosti bi vam radi predstavili tudi druge naše dejavnosti.

Najprej nekaj o naši založbi. Osnovna dejavnost založbe je izdajanje sindikalne literature (najbolj znana je zbirka knjižnica SINDIKATI) ter sociološke in družboslovne literature. Med deli, ki smo jih izdali doslej, naj omenimo HIERARHIJO. INVENTIVNO DEJAVNOST V ZDRUŽENEM DELU, EVROPSKO VARNOST IN SODELOVANJE in druge. Tik pred izidom iz omenjene zbirke pa so dela docente dr. Ane Kranjc IZOBRAŽEVANJE — NAŠA DRUŽBENA VREDNOTA, dr. Firdusa Džinića VEDA O KOMUNICIRANJU in mag. oec. Lojzeta Sočana POT V GOSPODARSKO RAZVITOST SLOVENIJE.

Občasno naša založba izdaja tudi druga knjižna dela. Med njimi naj omenimo najpopularnejšo foto-monografijo »LJUBLJANA«, ki smo jo natisnili v nakladi 20.000 izvodov, v slovenščini, angleščini in nemščini. V okviru založbe sodijo še izdaje Zveze kulturnih organizacij Slovenije in pa Servis za izdajanje tovarniških glasil. Trenutno pomagamo pri izdajanju in pri urejanju že 14 tovarniških glasilom.

Ob koncu še tole: letos smo v Tavčarjevi ulici 5, v Ljubljani odprli prenovljeno knjigarno in prodajno galerijo. V njej je moč dobiti vso družboslovno in sociološko literaturo, ki izhaja v Jugoslaviji, vse jugoslovanske dnevnike, tednike in številne tuje časopise ter revije ter originalne slike slovenskih in jugoslovanskih samorastnikov. V knjigarni sprejmejo slike tudi v okvirjenje. Če pa želite, da vam natisnemo, ali posredujemo kakršenkoli komercialni tisk (koledarje, prospekte, razglednice, tiskovine) ali izdelke za pisarniške potrebe (mape, etuije, albume ipd.), se prav tako lahko oglasite pri nas.

Tudi to je ena izmed naših dejavnosti.

NAROČAJTE DELAVSKO ENOTNOST!

Delavsko enotnost, glasilo slovenskih sindikatov, prejema že blizu 40.000 naročnikov.

Sklep zadnjega kongresa slovenskih sindikatov pa je, da naj bi bili na Delavsko enotnost nar-

očeni vsi sindikalni funkcionarji, to je člani izvršnih in nadzornih odborov osnovnih sindikalnih organizacij. Teh je v Sloveniji blizu 60.000.

Pozivamo vse osnovne sindikalne organizacije, da naročijo Delavsko enotnost za vse tiste člane izvršnih in nadzornih odborov, ki še ne prejemaajo glasila slovenskih sindikatov.

Letna naročnina znaša 200 dinarjev.

Pri založbi Delavske enotnosti lahko naročite!

I. Zbirka knjižnica SINDIKATI:

	Cena v din
Št. 2: ORGANIZIRANOST IN DELOVANJE SINDIKATOV	20
Št. 3: FINANČNO POSLOVANJE V SINDIKATIH	20
Št. 6: SAMOUPRAVNO UREJANJE DOHODKOVNIH ODNOSOV V ZDRUŽENEM DELU	40
Št. 7: AKTUALNE DRUŽBENOPOLITIČNE NALOGE SINDIKATOV DANES	30
Št. 8: LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA — TEMELJNA NALOGA SINDIKATOV	30
Št. 9: SAMOUPRAVLJANJE V ZDRUŽENEM DELU	40
Št. 10: NOV KORAK PRI GRADITVI TEMELJEV SOCIALISTIČNE SAMOUPRAVNE DRUŽBENE UREDITVE	20

Pred izidom:

Št. 11: GOSPODARJENJE V ZDRUŽENEM DELU	30

II. DRUŽBOSLOVNA IN SOCIOLOŠKA ZBIRKA

1. EVROPSKA VARNOST IN SODELOVANJE	200
2. INVENTIVNA DEJAVNOST V ZDRUŽENEM DELU	150
3. HIERARHIJA	179
4. NACIONALNO VPRAŠANJE V NOvem OBDOBJU	100

III. Druge knjige:

1. NAVTIKA	120
2. VELIKA STAVKA	95
3. Monografija LJUBLJANA	400

Naročila sprejema:

DELAVSKA ENOTNOST, Ljubljana, Dalmatinova 4.

Ali veste?

— Da je bilo na zadnjih volitvah v naši delovni organizaciji izvoljeno v nove organe samoupravljanja (delavski sveti, odbori, komisije) nič manj kot 396 članov. Čeprav se nekatera imena ponavljajo v posameznih samoupravnih organih, je skoraj vsak peti zaposleni v DO izvoljen v ta ali pa oni organ upravljanja.

— Da je naša skrita kamera, ki je bila samo dva dni nastavljena ob tovarniških ograjah, zabeležila kar 31 primerov ilegalnega prinašanja raznih dobrot v podjetje (pijače — jedalnice). Ali smo res poleg menze in prodaje osvežilnih pijač po TOZD tako žejni in lačni, da iščemo dodatno preskrbo čez ograjo?

— Da je bilo v naši občini v prvem polletju 1977 pobrano 5.627.583,90 din davka na dohodek, kar predstavlja le 45,31 % planiranih dohodkov iz tega naslova v letu 1977. Na prvi pogled velika vsota, za občinske potrebe pa veliko premajhna.

— Da se je industrijska proizvodnja v naši občini v prvem polletju 1977 povečala za 28 % v primerjavi z istim obdobjem lani. Zanimivo bi bilo ugotoviti, ali je to povečanje količinsko ali vrednostno?

— Da je prva številka našega glasila VERIGA izšla 4. julija 1959, prvi urednik pa je bil tovariš Ivan Vrhunc, takratni vodja gospodarsko-računskega sektorja.

— Da je v radovljiški enoti zavoda za zaposlovanje v evidenci povprečno okoli 130 nezaposlenih. Med nezaposlenimi je vsa leta nazaj največ žensk, pa tudi dosti izbirnežev in takšnih, ki jim delo ne diši preveč.

Mnenje zdravnika

Pivo z nizko koncentracijo alkohola ni primerno za potrošnjo med delom.

Promile alkohola pri zaužitju enega litra (= 2 steklenici) piva z nizko koncentracijo alkohola so laboratorijsko že zaznavne in s tem delavec ni absolutno trezen na delovnem mestu, kar naša zakonodaja zahteva.

Glede na večjo možnost poškodb tudi pri minimalni alkoholiziranosti posebno opozarjam na dejstvo, da niti zdravstvena skupnost niti zavarovalna skupnost ne priznavata rizika za poškodbe na delu pod vplivom alkohola in s tem naprta vse stroške v zvezi s poškodbo na delu pod vplivom alkohola delovni organizaciji.

Kot pijača na delovnem mestu naj se torej pivo z nizko vsebino alkohola ne uvaja niti v omejenih količinah.

Spec. za medic. dela
Dr. Marjan Žilič

Z biokemijo nad odpadke

V zadnjih letih postaja za gospodarstvo, zlasti še za prehrambeno in farmacevtsko industrijo, vedno bolj zanimivo raziskovanje proteinov, encimov in drugih biološko aktivnih snovi. Raziskovalci IJS se tega že vrsto let zavedajo ter se že 20 let ukvarjajo s problemi izolacije encimov živalskega in rastlinskega izvora (npr. goveda, prašiča, mikroorganizmov) in pripravljajo iz njih snovi, ki bi lahko služile kot surovine ali že končni produkti. Moramo priznati, da so se začeli za naše dosežke v zadnjih dveh, treh letih zanimati tudi strokovnjaki iz gospodarstva ter je prišlo tudi že do konkretnih dogovorov in rešitev. V sodelovanju z raziskovalci iz tovarne Krka v Novem mestu smo uspeli v plazmaju domačih proteoliznih encimov za potrebe usnjarsstva.

Nadaljnja možnost: precejšen del naših klavnice še vedno spušča v kanale živalsko kri. Tako, ne samo, da kvari vode, ampak meče dobesedno vanj denar. V krvi je namreč več kot 100 različnih sestavin, ki so uporabne zlasti v farmacevtski industriji in drugod. Razvite države so že zdavnaj dojele vrednost krvi, pri nas pa si ta miselnost le počasi utira med gospodarstveniki pot.

Poglejmo samo primer hemoglobina. Za 10 kg hemoglobina potrebujemo približno 100 l krvi. Cena krvi se giblje med 1 in 2 din, cena 1 kg hemoglobina, ki ga je mogoče proizvesti z dokaj enostavnimi postopki, pa 38.000 din (ZR Nemčija 5000 DM). Če se hemoglobin očisti še naprej, se cene podeseterijo. Ob tem naj samo povemo, da čiščenje ne zahteva posebnih dragih aparatov, saj hemoglobin za lastne potrebe proizvajamo kar v naših laboratorijih. S podobnimi številkami in razmerji računamo tudi drugje, npr. pri plazmi, ki se lahko neposredno uporabi kot izredno bogat dodatek proteinov živalski ali človeški prehrani, ali pa kot izhodna surovina za izolacijo cele vrste plazemskih proteinov, ki so neobhodno potrebni v zdravilstvu.

In kje so še albumini, globulini, plazmin, hormoni, serumi itd. in snovi iz pankreasa, kot npr. insulin, tripsin, itd. Dalje, iz različnih mikroorganizmov je možno izolirati celo vrsto biološko aktivnih snovi, uporabnih v farmaceutiki, mlekarstvu, usnjarsstvu, pivovarstvu, industriji sokov in vinarstvu, mesni industriji itd. Skratka institutska biokemija ponuja roko gospodarstvu, le stisniti jo je treba.

Institut »Jožef Stefan«
Ljubljana

MAKSIMALNO DOVOLJENJE RAVNI HRUPA

Vitimir Rems, varn. ing.

Na podlagi zakona o varstvu pred hrupom v naravnem in bivalnem okolju U. L. SRS, št. 15, z dne 4. 6. 1976, je v skladu z 21. členom tega zakona republiški komite za zdravstvo in varstvo v soglasju z republiškim sekretarjem in predsednikom republiškega komiteja za varstvo okolja, predpisal omejitve misij hrupa in navodilo za zavarovanje ljudi in okolja v naseljih in drugih območjih.

Posebni ukrepi za varstvo pred hrupom so izšli v odloku dne 10. 2. 1977, U. L. SRS, št. 3.

V tem odloku so določene normativne vrednosti maksimalno dovoljenih ravni hrupa za posamezna območja naravnega bivalnega okolja:

MAX. — DOVOLJ. RAVEN V dB/A (decibelih)

Stopnja vrsta okolja	DAN			NOČ		
	1	2	3	1	2	3
VI Čisto ind. območje (brez stanovanj)	70	80	90	70	80	90
V Pretež. ind. območ. trgov. središča	65	70	85	50	70	80
IV Preh. ind. stanov. območje	60	70+	75+	45	70+	75+
III Pretež. stanovanj. območ. — mest. stan. območ.	55	60	70	45	55+	70+
II Čisto stan. območ. šole ipd.	50	55	70	45	55+	65+
I Bolniš. zdravil. rekreac. in narav. varstv. območja	45	55+	55+	40	55+	55+

POMEN ZNAKA +: Za hrup v industriji in obrti veljajo za 5 dB/A nižje dovoljene vrednosti, ki so navedene v tabeli.

V naši OZD moramo upoštevati maksimalno dovoljene ravni hrupa, ki so navedene pod IV. stopnjo.

Normativne vrednosti maksimalno dovoljene ravni hrupa je obvezno upoštevati na osnovi strokovne ocene ali ugotovitve stanja pri izdajanju lokacijskih dovoljenj za novogradnje ter izdajanju uporabnih dovoljenj za nove stroje — delovne priprave in naprave, ki s hrupom vplivajo na okolje. OZD in TOZD, ki povzročajo prekomeren hrup, so dolžne v šestih mesecih po uveljavitvi predpisov na osnovi zakona sestaviti sanacijske programe za zmanjšanje hrupa in ga predložiti občinski skupščini. Občinska skupščina določi roke za izvedbo sanacijskih programov. Obvezen rok predložitve sanacijskega programa SOB Radovljica je 10. 7. 1977.

Inventivna dejavnost v TOZD

Franc Hanžič, ing.

Množično inventivno delo bo uspešno, kadar bo poleg obstoja temeljite organizacije po upravni in samoupravni poti celotni kolektiv in vsak posameznik dobro informiran o koristnosti in pomembnosti tega dela. Posebno pozornost je torej treba posvetiti pridobivanju tehnoloških strokovnih moči.

Izkušnje tehnično razvitih držav kažejo, da je za doseganje željenih učinkov, to je množične udeležbe zaposlenih, potrebno planirati in organizirati informiranje o koristnosti in pomenu inventivnega dela.

V naših razmerah so se pozitivne izkušnje že uveljavile in dosegamo vedno boljše rezultate. Potrebno pa bo sprejeti še ustrezne oblike organiziranja in izboljševanja pogojev za razvoj inventivnega dela na osnovi široke podpore delavcev v TOZD.

Med izredno važne naloge pri propagandnih akcijah šteje mo obravnavanje koristi, ki jih organizirano inventivno delo prinaša delovnemu kolektivu:

— velike prihranke in večanje čistega dohodka je zelo pomembno. Izkušnje kažejo, da vsak v množično inventivno delo vloženi dinar prinaša gospodarstvu v povprečju šest dinarjev letno. Vlaganje v inventivno dejavnost dajejo neprimerno večje učinke kot investicijska vlaganja ali druge naložbe v gospodarstvo. Iz ekonomskih razlogov je to najuspešnejša pot do povečanja produktivnosti dela, intenzifikacije in stabilizacije gospodarstva. Posebno pomembno vlogo dobiva množična inventivna dejavnost pri nenehnem izboljševanju delovnih pogojev in varnosti pri delu. Vsak delavec naj bi poskušal odpraviti težave pri svojem delu na organiziran način in naj za to dobi tudi ustrezno materialno in moralno priznanje.

Med najvažnejše koristi od inventivnega dela je šteti pot za ustvarjenje novih odnosov v proizvodnji, kar pomeni predvsem direktno sodelovanje v organizaciji enostavne in razširjene reprodukcije.

Posebno pozornost moramo posvetiti pridobivanju potencialnih inovatorjev, ki so sedaj zaradi znanega stanja premalo zainteresirani za inventivno delo. Pomembno spremembo v primerjavi s prejšnjimi pogoji je v programiranju dela objavljane perečih problemov, ki naj jih rešujejo strokovni sodelavci. Delovna organizacija bi morala poiskati rešitve za glavne probleme in s tem nuditi kritje za nujne stroške kot tudi pokazati interes za uporabo novih tehnično tehnoloških rešitev.

Za uspeh množičnega inventivnega dela ima odločilen pomen tudi povezava vodstvenih kadrov z inovacijskimi procesi, zlasti v fazi uvajanja inovacijskih rešitev v uporabo in sicer tako po organizacijski kot po ekonomski poti. Uvajanje v proizvodnjo je dostikrat enako zahtevno ali celo težje od samega kreiranja inovacij, skoraj vedno pa tako delo presega okvir delovnih dolžnosti za uvajanje zadolženih oseb. Uvajalci novitet morajo biti nagrajeni za opravljeno dodatno delo v obliki stimulacijskih akcij. Z akcijo popularizacije so važni tudi podatki in argumenti o ekonomskih koristih, ki jih z organiziranim inventivnim delom doseže delovna skupnost in so dokaz proti nevoščljivosti in ugovorom zaradi plačila odškodnin za uspešne inovacije. Pri tem je očitno, da je delitev z inovacijskim delom ustvarjenega dela dohodka med kolektivom in avtorji nadvse ugodno za kolektiv, saj kolektivu v povprečju ostaja nad 90 %, avtorji pa dobijo 10 % tega dohodka. Lahko trdimo, da tako ugodne delitve organizacije združenega dela drugje pač ne morejo dosežati.

Zahvale

Ob smrti matere se iskreno zahvaljujem sodelavcem Skupnih služb za izrečena sožalja, izkazano pomoč in za spremstvo na njeni zadnji poti.

Vovk Anica
komercialni sektor

Ob boleči in nenadni izgubi mojega dragega očeta se toplo zahvaljujem sodelavkam finančnega sektorja za izraze sožalja in naklonjenost.

Lepa hvala za podarjeni venec in spremstvo do njegovega groba.

Majda Hrovat

Ob smrti dragega očeta se najlepše zahvaljujem sodelavcem TOZD Verigarna za venec in izrečeno sožalje.

Silva Zrim

Ob težki izgubi dragega moža in atija MILANA PRETNARJA se zahvaljujem vsem, ki so nam ob tej bridki uri stali ob strani in z nami sočustvovali, vsem darovalcem venec ter vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žena Zinka,
hčerki Andrejka
in Anica

Ob težki izgubi moje ljube mame Marije Kunc se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD Verigarna za izražena sožalja, podarjeni venec in spremstvo na njeni zadnji poti.

Zalujoča hčerka
Marija Kopač
z družino

Planinci SŽ aktivni

Za najbolj množične športno rekreativne prireditve v okviru SŽ poskrbijo vsekakor planinci. Letos so bili organizirani trije pohodi planincev SŽ na naše znanne vrhove. Pohodov se je udeležilo več kot 1000 članov delovnih kolektivov SŽ.

Najprej je Svet sindikata Železarn Ravne 11. junija organiziral pohod na Uršljo goro. To je bila tura kot nalašč za uvod v planinsko sezono, kajti pot res ni bila zahtevna. Prav zato je organizator za tiste, ki so imeli še dovolj moči, pripravil na koncu pohoda še piknik in kratek program športno zabavnih tekmovalj (rusko kegljišče, met na koš, pikado, streljanje z zračno puško, serviranje pri odbojki na cilj itd.). Pohoda se je udeležilo tudi 27 članov našega kolektiva. To je razmeroma malo, saj je Uršlja gora posebno za nas Gorenjce že zaradi oddaljenosti zanimiva.

Večje zanimanje, vsaj z naše strani, je bilo za Kamniške Alpe. Za pohod na Kamniško sedlo, Okrešelj in v Logarsko dolino 20. 8. se je prijavilo 35 članov našega kolektiva, vendar se jih je zaradi slabega vremena udeležilo pohoda nekoliko manj. Pot na Okrešelj je nekoliko zahtevnejša, vendar omagal ni nihče. Vsi so zadovoljni prišli v Logarsko dolino, kjer jim je organizator, komisija za rekreacijo pri konferenci OOS Železarn Štore, pripravil piknik. Vsak udeleženec pa je prejel posebno spominsko značko. Res škoda, da je sicer tako dobro organiziran pohod nekoliko pokvarilo le slabo vreme.

Za nekaj vrh planinske sezone pa so poskrbeli Jeseničani. 10. in 11. septembra so organizirali že tradicionalni pohod Slovenskih železarjev na Triglav. To je vrh, ki je tudi za železarje postal že pojem, saj so ga letos obiskali že osmič. Na Triglav se je povzpelo tudi 19 planincev iz Verige. Kot vedno so tudi letos odšli na pot preko Rudnega polja, prespali pa so letos na Kredarici. Naslednji dan zjutraj so se povzpeli na vrh, sestopili pa so čez Prag v dolino Vrat. To je bila letos novost pohoda, saj je bil prejšnja leta sestop vedno v Krmo. Tudi Jeseničani so pripravili 380 udeležencem v Vratih piknik. Če dodamo še, da planince, med katerimi jih je bilo precej, ki so prvič stopili na naš najvišji vrh, oba dneva spremljalo tudi lepo vreme, lahko zaključimo, da je tudi ta pohod uspel in da je bil to uspešen zaključek planinske sezone.

F. V.

Prvenstvo Verige v balinanju

V nedeljo, dne 11. 9. je bilo na balinišču v Lescah prvenstvo Verige v balinanju. Balinarji so se pomerili med seboj za prehodni pokal, ki ga je predlanskim osvojila ekipa orodjarne, lani pa ekipa kovačnice.

Letos se je za tekmovalje prijavilo 5 ekip iz petih OOS. Svojega zastopništva niso imele le OOS orodjarna, vijakarna in TIO.

Balinarji so imeli srečo tudi z vremenom, tako da je tekmovalje, ki ga je vodil tov. Železnjak, potekalo v redu in brez zastojev. Na tekmovalju je zmaga ekipa skupnih služb in tako za eno leto prevzela prehodni pokal. Zmagovalno ekipo so sestavljali Raspet Jernej, Ravnik Jože, Beravs Franc, Pranjčič Božo in Kušar Franc.

Končni vrstni red: 1. skupne službe, 2. sidrne verige (Gorenčič, Zakovšek, Palovšnik, Derosi, Šolar), 3. verigarna (Jerman, Ribič, Šlibar, Kos, Gujtmán), 4. kovačnica, 5. vzdrževanje.

F. V.

Plavalci in plavalke Verige — tretji

Franci Vovk

Od skupno 12 športnih panog, ki so v programu delavskih športnih iger radovljiških sindikatov, je bilo v petek, 19. avgusta na sporedu letos že sedma športna disciplina, to je plavanje. Tekmovanje je na kopališču v Radovljici pod pokroviteljstvom OSZS in ZTKO Radovljica organiziral plavalni klub Radovljica.

Prireditelj je bil pred pričetkom tekmovanja v precejšnjih težavah. Treba se je bilo odločiti ali tekmovanje preloži ali pa »pognati« v vodo 117 plavalcev in plavalk. Toliko se jih je namreč zbralo ob bazenu, kljub izredno slabemu vremenu, saj je ves čas deževalo kot za stavo. Večina plavalcev je bila le za to, da se tekmovanje izvede in glede na vremenske pogoje lahko trdimo, da je tekmovanje kljub vsemu uspelo, tako po doseženih rezultatih kot tudi glede množičnosti. Za v bodoče pa bi bilo vseeno treba razmisliti, saj organizirati rekreativno tekmovanje v tako slabih vremenskih pogojih netreniranemu in nekoliko občutlivejšemu »rekreativcu« take vrste rekreacija lahko prej škoduje kot pa koristi.

Verigo je tokrat zastopalo žal samo 12 plavalcev in plavalk. Prijavljenih je bilo sicer 30, vendar je zaradi tako slabega vremena

odsotnost dokaj razumljiva. Maloštevilna ekipa pa je kljub vsemu dosegla solidno uvrstitev, saj je med moškimi in ženskami zasedla tretje mesto, v skupni uvrstitvi pa smo bili četrti.

Med posamezniki je bil od moškimi najboljši Kokaj Janez, ki je v svoji starostni kategoriji tako v crawl, kot v hrbtnem slogu zasedel 1. mesto. Na 50 m crawl sta bili prvi tudi Melink Marjana in Džordžević Greta, drugo mesto pa sta zasedli Melinkova na 50 m hrbtno, Džordževićeva pa na 50 m prsno. Prijetno je presenetil letos tudi Arh Tine, saj je zasedel na 50 m crawl drugo mesto. V svojih starostnih kategorijah pa so tretje mesto zasedli: Mandeljč Tomaž (crawl in prsno), Vovk Franci (prsno) ter Kelih Zdravko (prsno). Tretje mesto pa je zasedla tudi naša moška štafeta v postavi: Kokalj, Kelih, Mandeljč in Selan.

Rezultati ekipno: moški 1. Elan (233 točk), 2. Iskra Otoče (221), 3. Veriga (167), 4. Vezenine (128), 5. LIP Bled (98).

Ženske: 1. Vezenine (158), 2. Iskra Otoče (122), 3. Veriga (76), 4. ZD Radovljica (70), 5. Elan (23).

Vrstni red ekipno skupaj: Iskra 343, Vezenine 286, Elan 255, Veriga 239, ZD Radovljica 102.

Avto rally

Športna komisija pri Občinskem sindikalnem svetu je tudi letos poskrbela za ljubitelje avto moto športa. V nedeljo, 4. septembra, je skupno z ZTKO Radovljica organizirala avto rally.

Proga je bila letos dolga 81 km. Bila je razdeljena v 4 etape in je potekala od štarta v Radovljici preko Dražgoš, Rudnega, Rovtarice, Bohinjske Bistrice, Bleda, Lesca do cilja, ki je bil tudi v Radovljici. Poleg kontrole točnosti na cilju vsake etape so morali vozniki opraviti še vrsto drugih nalog, predvsem v spretnostni vožnji. Tekmovalec, kateremu je bil v precejšnjo pomoč tudi sovoznik, je seveda na vožnji moral upoštevati vse cestno-prometne predpise.

Tekmovanja se je udeležilo 12 ženskih in 51 moških dvojic. Ekipo Verige je sestavljalo 6 moških dvojic, v ženski konkurenci pa kot običajno nismo imeli predstavnic.

Najboljša od naših sta bila voznik Burger Marjan in sovoznik Dežman Darko (oba TIO).

Sicer pa je tekmovanje tako kot lani potekalo v znamenju voznikov in predvsem voznice ekipe Vezenine z Bleda. V obeh konkurencah, med posamezniki in posameznicami, ter v ekipni uvrstitvi so dosegli prvo mesto.

Rezultati: ženske dvojice: 1. Vahčič Milena — Pazler Milena (Vezenine); moške dvojice: 1. Sodja Franc — Pangerc Peter (Vezenine), 2. Burger Marjan — Dežman Darko (Veriga), 3. Hrvat Viktor — Hrovat Igor (Elan), 18. Lavrič — Korošec, 20. Jahorič — Frelih, 21. Kelih — Okič, 24. Tušek — Avsenik, 49. Rebolj — Potočnik (vsi Veriga) itd.

Ekipno skupaj: 1. Vezenine Bled 129, 2. Elan Begunje 50, 3. Iskra Otoče 31, 4.—5. KZK Radovljica 28, 4.—5. Veriga Lesce 28.

Zanimivo je pogledati, kakšen je vrstni red najboljših delovnih organizacij, upoštevajoč vseh osem do sedaj organiziranih občinskih sindikalnih prvenstev. V skupni uvrstitvi je Elan krepko prevzel vodstvo in v štirih disciplinah (odbojka, streljanje, namizni tenis in kegljanje) ga bo težko še kdo ujel. Veriga je s 590 točkami sicer na drugem mestu, vendar ekipi Vezenin in Iskre ne zaostajata dosti. Tako bo treba, če hočemo obdržati drugo mesto, vsa naslednja prvenstva vzeti zares.

Rezultati: 1. Elan 750, 2. Veriga 590, 3. Vezenine 568, 4. Iskra 525, 5. LIP Bled 361, 6. Sukno Zapuže 205, 7. GG Bled 203, 8. Plamen 121, 9. Elmont 118, 10. Špicerija Bled 76.

F. V.

»Oh, ti moški,« se jezi Pepca, »vedno hočejo le eno...«
»Saj vendar to vedno imaš,« ji je tolažilno rekla prijateljica.

PREDČASNO UPOKOJENA

Ivanka Zupan se je zaradi slabega zdravstvenega stanja v 57. letu starosti predčasno upokojila. V našo delovno organizacijo smo jo sprejeli leta 1965. Opravljala je različna dela. Leta 1970 je premeščena v montažno delavnico pnevmatike, in se je hitro vključila v delo, spoznavanje elementov, ki jih je sestavljala, ji ni delalo težav. Delo je opravljala vestno in marljivo. Zato jo bomo kot tovarišico in sodelavko pogrešali. Ob odhodu v pokoj ji želimo obilo zdravja, za njen delovni prispevek v delovnem kolektivu pa ji izrekamo iskreno zahvalo.

Kolektiv TOZD TIO

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL MARIAN DOBNIKAR	EKSPERT	SLOVEN. PEVKA POPEVK	ANTIČNO MESTO V JUŽNI ITALIJI	HIMALA- JSKA KOZA	M.IME	MAKAR- SKA	SOSEDEVI ČRKI	TOVARNA V BEOGRADU	ORODJE ZANJIC DELAVEC V VIJAKARU	EVROPSKA DRŽAVA	MLADA KRAVICA	
SESTAV USTROJ												
TROJICA												
KOST V PRGJEM KOŠU						DELAVEC V PEKARNI	KISIK	MAŠ TOZD KRAJ NA GORENJS.	LJUBLJ. BANKA FOSFOR		MELITA AVSENAK Ž.IME	
OSEBNI ZAJMEK (ŽELJ.MN)				GRŠKA BOGINJA NESREČE		POKOPA- VANJE DRŽAVA V ZDA				NULA 3.ČRKA	AVTO ŠOLA	
JAPONSKI BORILNI ŠPORT							TERMINAR V VIJAKARU		AŽMAJ DRUGO IME ZA TAJSKO			
OKRASEK							FRALTERN ORGANIZ. 16 in 23 ČRKA			BET		
TVORBA V PANJU						SPLOŠNI Ž.IME			OZNAKA ZA OBUČ- TLJIVOST FILMA			
DELAVEC V SKL. VZDRŽEV.			GRŠKA ČRKA	TRAVNATA POKRAJINA DNEVNI ZASLUŽKI					POLMER PRIPOVED. PESNETEV	DEL AVIONA	ŠVICARS. REKA	ROMAN TONETA SVETINE
REKA V JORDANIJI												
ČASOP. OGLAS							SIČNIKA ŠTRAST		MORSKI ROPAR ČAPKOVA DRAMA			
KUTIJA			ITALIJA OS ZAJM.			DELAVEC V VIJAKARU	NI MLAD			DEVIZE OZIRALNI ZAJMEK		
		OS.ZAJMEK ŠVEDSKA				DELAVEC ŠEODJARNI NORTH			UČENJE ŠPANIJA		NEDELA- VEN 8.ČRKA	
												AUSTRIJA

NAGRADE: 150, 100 IN 70 DIN

Za križanko, ki smo jo objavili v št. 7—8 VERIGE, smo dobili 46 rešitev. Z žrebom so bile razdeljene nagrade takole: prvo 150 din je dobil Rozman Zoran iz Kovačnice, drugo 100 din Kozamernik Marjana iz EOS in tretjo 70 din Juršinič Anica iz finančnega sektorja.

Rešitve za križanko, objavljeno v tej številki, sprejemajo do 1. 10. 1977.

Spored kina Radovljica

OD 30. 9. DO 1. 11. 1977

ZEMLJA IZGUBLJENA NA ČASU, amer. barvni fantast. film, 30. 9. in 3. 10. ob 20. uri, 2. 10. ob 18. uri

REKTOR V POSTELJI, dan. barvni erotični film, 1. 10. ob 18. uri, 2. 10. ob 20. uri

LUČI VELEMESTA, ameriški zabavni film, 1. 10. in 4. 10. ob 20. uri

TOM IN JERRY, amer. barv. risani film, 2. 10. ob 16. uri, 5. 10. ob 20. uri

VRAG V GLAVI, italijanski barvni krim. film, 6. 10. ob 20. uri.

DESET SEKUND ZA BEG, ameriški barvni pustolovski film, 7. 10. in 11. 10. ob 20. uri, 9. 10. ob 16. uri.

AVANTURE SREČNE LADY, ameriški barvni pustolovski film, 8. 10. ob 18. uri, 9. 10. in 12. 10. ob 20. uri.

PAULO BARCA, ital. barv. zabavni film, 8. 10. in 10. 10. ob 20. uri, 9. 10. ob 18. uri.

GUSARJI ZELENEGA MORJA, amer. barvni pustolovski film, 13. 10. ob 20. uri.

KOBRA, japonski barvni krim. film, 14. 10. in 18. 10. ob 20. uri, 16. 10. ob 18. uri.

HINDENBURG ZADNJI ZEPHELIN, amer. barv. pustol. film, 15. 10. ob 17.30, 16. 10. in 17. 10. ob 20. uri.

MALI INDIJANEC, ameriški barvni western film, 16. 10. ob 16. uri, 15. 10. in 19. 10. ob 20. uri.

REVOLVERAŠICE, fr. barvni zabavni film, 20. 10. ob 20. uri.

ŠTIRJE MUŠKETIRJI, angl. barvni pustolov. film, 21. 10. in 24. 10. ob 20. uri, 23. 10. ob 16. uri.

NASILJE IN STRAST, italij. barvni film, 22. 10. ob 18. uri, 23. 10. in 25. 10. ob 20. uri.

TOMMY, angl. barvni glasbeni film, 22. 10. in 26. 10. ob 20. uri, 23. 10. ob 18. uri.

Domislice in izreki

— Mlad moški je na neki zabavi zagledal prikupno dekle in si zaželel z njo navezati stike.

»Ali greste z mano plesat?«, jo je prijazno ogovoril.
»Oprostite, ne grem, nisem vaše krvne skupine,« se pošali ona.

»Toda tovarišica, saj vas nisem prosil za transfuzijo,« odvrne on.

— Kdor se ne sramuje lagati, ga tudi krasti ni sram.
— Kdor se opravičuje, ta se obtožuje.

— Kdor poleti ne spravlja, pozimi ne zapravlja.
— Kdor prej dobro premisli, kar stori, konca se bati mu treba ni.

— Kdor prijatelja kupuje, ga drago plačuje.

— Delo pravijo zdravljenju, s katerim si opomoremo od počivanja.

— Pri hudobnih ljudeh gre vse na smeh.

VERIGA je glasilo delovne skupnosti Slov. železarne — Tovarna verig Lesce. Ureja ga uredniški odbor: Janko S. Tušek, prof. — odgovorni urednik, Niko Bulut — glavni urednik, Marjana Kozamernik, dipl. oec. in Marjan Puhar. Fotografiska oprema: Miha Polda. Tisk: Tiskarna Ljubljana. Glasilo je po 7. toč. 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, prosto plačila prometnega davka.